

กรอบสมรรถนะทางการเงิน พร้อมทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน **กลุ่มผู้มีงานทำ** (ผู้ประกอบการ)

Presented To
Capital Market Development Fund

Presented By
Fiscal Policy Research Institute

กลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการ)

กลุ่มที่ 5 กลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการ)

I. การใช้งานกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้แนะสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการ) เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจและในช่วงสูงวัยหรือเกษียณอายุ ในขณะเดียวกันก็จะมีการกำหนดกรอบสำหรับทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนซึ่งจะมีบทบาทต่อภาคเงินของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

สมรรถนะทางการเงินได้ถูกพัฒนาในลักษณะต่อยอดจากสมรรถนะทางการเงินของกลุ่มตามกลุ่มช่วงวัยก่อนหน้านี้โดยกลุ่มที่อยู่ก่อนหน้ากลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการ) คือ กลุ่มอุดมศึกษา ก่อนเริ่มใช้งานสมรรถนะทางการเงินฉบับนี้ ควรที่จะต้องการทำแบบประเมินสมรรถนะทางการเงินก่อนใช้ (Pre-Test) และถ้าหากได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด ควรจะพิจารณาใช้กรอบสมรรถนะของกลุ่มก่อนหน้านี้ คือ กลุ่มอุดมศึกษา สำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไปที่ได้คะแนนน้อย หลังจากที่มีการพัฒนาสมรรถนะทางการเงินให้ดีขึ้นแล้ว ควรมีการประเมินว่ากลุ่มที่ได้คะแนนน้อยมีระดับสมรรถนะทางการเงินเทียบเคียงกับกลุ่มอุดมศึกษาหรือไม่ ก่อนที่กลับมาใช้กรอบสมรรถนะทางการเงินสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการ) อีกครั้ง

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนได้ถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถเลือกใช้งานสมรรถนะทางการเงินอย่างเดียว หรือเลือกใช้ทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเพียง 2 กลุ่มก็ได้ สำหรับการเปรียบเทียบสมรรถนะทางการเงินกับประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาให้กรอบสมรรถนะทางการเงินเหมือนกับกรอบของ INFE-OECD ที่มีการแบ่งสมรรถนะออกเป็นเนื้อหา 4 ด้าน ในเนื้อหาแต่ละด้านจะมีหัวข้อหลายหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกัน

นอกจากนี้ยังการแบ่งสมรรถนะทางการเงินออกเป็นมิติของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินจริง ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีความรู้ทางการเงิน การมีความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ และการลงมือปฏิบัติจริงจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ทักษะทางการเงินจะมีการแบ่งกลุ่มในระดับเนื้อหาเพิ่มอีก 3 ด้านคือ ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลสำหรับใช้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ส่วนที่เหลือของกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและการเงินเพื่อความยั่งยืนฉบับนี้จะแบ่งตามหัวข้อดังนี้ ส่วนที่สองจะเป็นนิยามกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มนี้ ในขณะที่ ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 เป็นสาระสำคัญของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการ) ทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน ตามลำดับ

ส่วนสุดท้ายจะเป็นรายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้ใช้งานทำ (ผู้ประกอบการ)

II. นิยามกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่มีรายได้จากการประกอบธุรกิจ

III. ภาพรวม

กลุ่มผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีสมรรถนะทางการเงินเฉพาะสำหรับการดำเนินธุรกิจซึ่งจะมีส่วนที่แตกต่างจากความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล ทักษะการเงินดิจิทัลสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการไม่ได้แตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มประชาชนทั่วไป ในขณะที่การเงินเพื่อความยั่งยืนจะต้องคำนึงถึงนโยบายในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกและของประเทศไทยและนัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มผู้ประกอบการด้วย นอกจากนี้ยังสามารถนำหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงนำมาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจได้

โดยสรุป สามารถแสดงสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ MSMEs ได้ดังนี้¹

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมและการใช้บริการทางการเงิน (Money, Transactions and Use of Financial Services)	1.1 เงิน (Money)	FK10	FA10	FB2
	1.2 รายได้ (Income)	FK26 FK28 FK31 FK32 FK33	FA15	FB9 FB11 FB12 FB13 FB16 FB19
	1.3 การซื้อ การชำระเงิน และบริการเงินฝาก (Payments Purchases and Deposit Services)	FK61 FK391 FK488 FK489 FK490 FK491	FA26 FA174 FA175 FA186 FA187 FA188	FB35 FB36 FB265 FB308 FB309 FB310 FB311 FB312
	1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46 FB47 FB49

¹ หมายเหตุ:

FK = ความรู้ทางการเงิน FA = ความคิดทางการเงิน FB = พฤติกรรมทางการเงิน

DFK = ความรู้ทางการเงินดิจิทัล DFA = ความคิดทางการเงินดิจิทัล DFB = พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

SFK = ความรู้ทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFA = ความคิดทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFB = พฤติกรรมทางการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)		FA37	FB50 FB51
	1.6 การจัดหาเงินทุน สำหรับธุรกิจ (Financing the Business)	FK478 FK479 FK483 FK487 FK492 FK493 FK494 FK495 FK496 FK497 FK498 FK499 FK500 FK501 FK502 FK503 FK504 FK505	FA189 FA190 FA191 FA192 FA193 FA194 FA195	FB313 FB314 FB315 FB316 FB317 FB318 FB319 FB320 FB321 FB322 FB323 FB324 FB325
2. การจัดการและ การวางแผนทาง การเงินและธุรกิจ (Financial and Business Management and Planning)	2.1 การจัดทำ งบประมาณ การเก็บ บันทึกและการบัญชี (Budgeting, Keeping Records and Accounting)	FK480 FK482 FK517 FK518 FK519 FK520 FK521	FA49 FA50 FA198 FA199 FA200 FA201 FA202 FA203	FB63 FB68 FB332 FB333 FB334
	2.2 การจัดการทาง การเงินระยะสั้น (Short-term Financial Management)	FK110-FK111 FK522 FK523 FK524 FK525 FK526 FK527 FK528	FA204 FA205 FA206 FA207 FA208	FB293 FB335 FB336 FB337 FB338 FB339 FB340 FB341 FB342 FB343 FB344 FB345
	2.3 การวางแผน ระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK179 FK186 FK187 FK188 FK529 FK530 FK531 FK532 FK533 FK534 FK535 FK536	FA91 FA94 FA209 FA210 FA211 FA212 FA213 FA214 FA215 FA216	FB131 FB132 FB133 FB136 FB137 FB138 FB346 FB347 FB348 FB349 FB350 FB351 FB352 FB353 FB354
	2.4 การออม (Saving)	FK145 FK392		FB105
	2.5 การลงทุน (Investing)	FK158 FK160 FK161 FK166 FK167 FK168 FK170 FK171 FK172 FK173 FK393 FK394	FA83 FA84 FA85 FA86 FA179	FB115 FB116 FB117 FB118 FB119 FB120 FB121 FB122 FB123 FB124 FB125 FB126

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FK410		FB266 FB295
	2.6 เกษียณ (Retirement)	FK189 FK190 FK191 FK192 FK193 FK194 FK195 FK196 FK197	FA95 FA96 FA97	FB139 FB140 FB141 FB142 FB143 FB144 FB145 FB146
	2.7 สินเชื่อ (Credit)	FK204 FK207 FK209 FK213 FK216 FK218 FK219 FK221 FK222 FK224 FK225 FK226 FK227 FK228 FK232 FK238 FK239 FK395	FA105 FA106 FA107 FA108	FB150 FB152 FB154 FB155 FB156 FB157 FB158 FB159 FB160 FB161 FB162 FB163 FB166
	2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)	FK248 FK251 FK252 FK253	FA113	FB171 FB172 FB173 FB174 FB294
	2.9 การจดทะเบียน ภาษี และข้อกำหนดทาง กฎหมาย (Registration, Taxes and Legal Requirements)	FK506 FK507 FK508 FK509 FK510 FK511 FK512 FK513 FK514 FK515 FK516	FA196 FA197	FB326 FB327 FB328 FB329 FB330 FB331
3. ความเสี่ยง ผลตอบแทน และ การประกันภัย (Risk and Reward and Insurance)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 FK268 FK270 FK272 FK274 FK396	FA115 FA116 FA117 FA118 FA119 FA120	FB175 FB176 FB177 FB178 FB180
	3.2 การป้องกันความ เสี่ยงทางการเงินและ การประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 FK285 FK287 FK290 FK291 FK294 FK295 FK296 FK297 FK422	FA125 FA126	FB184 FB185 FB187 FB189 FB190 FB192 FB193 FB194 FB195 FB196 FB197
	3.3 ความเสี่ยง ส่วนบุคคลและ การประกันภัย (Personal Risk and Insurance)	FK357	FA217	FB355 FB356

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	3.4 ความเสี่ยงทางธุรกิจและการประกันภัย (Business Risk and Insurance)	FK304 FK305 FK538 FK539 FK540 FK541 FK542 FK543	FA218 FA219 FA220 FA221	FB201 FB357 FB358 FB359 FB360 FB361 FB362 FB363 FB364
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK322 FK323 FK397 FK411 FK544 FK545 FK546 FK547	FA129 FA222 FA223	FB220 FB365 FB366 FB367 FB368
	4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)			FB227
	4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 FK399 FK400 FK401 FK402 FK403 FK404 FK405 FK406	FA154 FA155 FA156 FA158 FA176 FA177 FA178	FB230 FB234 FB240 FB267 FB268 FB269 FB270 FB271 FB272
	4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 FK363 FK364 FK365 FK366 FK367 FK368 FK369 FK370 FK371 FK372 FK373 FK407	FA161 FA162 FA163 FA164 FA165 FA166 FA167 FA168 FA180	FB245 FB246 FB247 FB248 FB249 FB250 FB251 FB252 FB253 FB273 FB286
	4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK381 FK382 FK383		FB254 FB255 FB256 FB258 FB259
	4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK385 FK408 FK409 FK548 FK549 FK550 FK551 FK552	FA224 FA225 FA226	FB260 FB274 FB369 FB370 FB371 FB372 FB373
	4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 FK389 FK390	FA171 FA172 FA173	FB263 FB264
	4.8 การคุ้มครองทางการเงินสำหรับ MSMEs (Financial Protection for MSMEs)	FK553 FK554 FK555 FK556	FA227 FA228 FA229	FB374 FB375 FB376 FB377 FB378 FB379

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)		FA10	
	1.2 การซื้อ การชำระเงิน และบริการเงินฝาก (Payments Purchases and Deposit services)	FK489 FK501		FB308
	1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46 FB49
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 FK167 FK168 FK410	FA179	FB115 FB120
	2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238		
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265		FB177 FB178
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 FK285 FK422		FB197
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK411		
	4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 FK368	FA164 FA180	FB253 FB286
	4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK383		
	4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 FK390		
	5.1 การท่องเที่ยว	DFK1 DFK2		DFB1 DFB2

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)	การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูล และเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK3		
	5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3 DFB4
6. ความปลอดภัย (Safety)	6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 DFK8 DFK9 DFK10	DFA2 DFA3	DFB5 DFB6 DFB7
	6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและ ความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11	DFA4	DFB8 DFB9
7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	7.1 การแก้ไขปัญหาทาง ด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 DFK13		
	7.2 การระบุความต้องการและการใช้ เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14	DFA5 DFA6	DFB10

ทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK391 SFK1	FA174 FA175	FB265 SFB1 SFB2
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การออม (Saving)	FK392		SFB5
	2.2 การลงทุน (Investing)	FK172 FK173 FK393 FK394 SFK2	FA84 FA85 FA86 FA215 SFA1	FB122 FB123 FB124 FB125 FB126 FB266
	2.3 เกษียณ (Retirement)	FK197	FA97	FB146 SFB6
	2.4 สินเชื่อ (Credit)	FK395		SFB3 SFB4
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268 FK396 SFK3 SFK4		FB177
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK295		FB189 SFB7
	3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 FK305 FK542 SFK5 SFK6		FB201
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK397 SFK7 SFK8	SFA2 SFA3	
	4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 FK399 FK400 FK401 FK402 FK403 FK404 FK405 FK406	FA176 FA177 FA178	FB267 FB268 FB269 FB270 FB271 FB272
	4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 SFK9		FB273

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 FK409 SFK10 SFK11 SFK12		FB274

IV. สมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้ใช้งานทำ: ผู้ประกอบการ

1. เงินและธุรกรรม และการใช้บริการทางการเงิน (Money, Transactions and Use of Financial Services)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักรูปแบบของเงินที่มีมูลค่าและสามารถใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยน เก็บรักษามูลค่า เปลี่ยนมือ หรือทำธุรกรรมอื่น ๆ ได้ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของธนบัตรหรือเหรียญ ทั้งที่เป็นสกุลบาทของไทยและสกุลเงินต่างประเทศ ถ้าหากธนบัตร เหรียญ หรือสกุลเงินต่างประเทศไม่สามารถใช้งานได้หรือถูกยกเลิกจะต้องดำเนินการอย่างไร และสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้เงิน หรือรูปแบบของการใช้เงินประเภทใหม่ ตลอดจนข้อดีและข้อเสียของเงินรูปแบบใหม่ได้อย่างไร

1.2 รายได้ (Income)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการหารายได้ให้เพียงพอทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งต้องคำนึงถึงการเก็บออมจากรายได้ปัจจุบันสำหรับเผื่อค่าใช้จ่ายในอนาคต ดังนั้นจึงต้องมีความสามารถในการติดตามรายได้ที่มีอยู่ในปัจจุบันและประเมินรายได้ที่ทำได้ในอนาคต โดยหารายได้ในอนาคตลดลงและไม่เพียงพอ จะต้องรู้จักพิจารณาหารายได้เพิ่มเติมด้วยวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การทำอาชีพเสริม หรือการเริ่มทำธุรกิจ เป็นต้น

1.3 การซื้อ การชำระเงิน และบริการเงินฝาก (Payments Purchases and Deposit Services)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อและการเลือกวิธีการชำระเงินที่เหมาะสม ในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการหนึ่ง ๆ ประชาชนทั่วไปควรมีความเข้าใจและตระหนักว่าค่าใช้จ่ายโดยรวมทั้งหมดในการซื้อสินค้าหรือบริการนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการชำระเงินที่เลือก ระหว่าง “เงินสดหรือเงินผ่อน” สามารถพิจารณาข้อดีและข้อเสียของการชำระเงินด้วยเงินสดและเงินผ่อน และถ้าหากเลือกที่จะชำระเงินด้วยเงินผ่อนจะต้องเข้าใจถึงภาระการในการผ่อนเป็นงวด ๆ ครอบคลุมจำนวนและความสำคัญของการผ่อนชำระเงินตามกำหนด มีความเข้าใจเรื่อง “เงินเฟ้อ” หรือการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการจากต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความเข้าใจเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน” ซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงไปในกรณีที่สินค้าหรือบริการนำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรคำนึงถึงข้อดีและข้อจำกัดในการใช้บริการของผลิตภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ เพื่อการชำระเงินทั้งที่ได้รับจากลูกค้าและส่วนจ่ายให้ซัพพลายเออร์ และเพื่อการฝากเงินธุรกิจ และตระหนักถึงต้นทุนการชำระเงินเพื่อธุรกิจด้วยสกุลเงินประเทศ

1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงิน ความสำคัญของการทำสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร และความจำเป็นในการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงินในหลากหลายรูปแบบเพื่อป้องกันการสูญหาย

1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเลือกอัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตามแต่ละช่วงเวลา และมีความแตกต่างกันระหว่างผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนเงินตราแต่ละราย และทราบว่าในการแลกเปลี่ยนเงินจากสกุลหนึ่งไปยังสกุลหนึ่งอาจมีค่าธรรมเนียมเกิดขึ้นได้

1.6 การจัดหาเงินทุนสำหรับธุรกิจ (Financing the Business)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการเริ่มต้นทุนทำธุรกิจ ผู้ประกอบการต้องสามารถประเมินได้ว่าจะใช้เงินทุนเท่าใดและจากแหล่งใดเพื่อประกอบธุรกิจ สามารถประเมินโครงการ ประเมินต้นทุนที่แท้จริงและจัดทำแผนธุรกิจที่สอดคล้องกับต้นทุนและเวลาที่ใช้ รวมถึงการมีความรู้และความเข้าใจถึงลักษณะผลิตภัณฑ์การเงินและทางเลือกประเภทต่าง ๆ ทั้งสินเชื่อแบบดั้งเดิมและสินเชื่อทางดิจิทัล ตลอดจนการระดมทุนเพื่อขยายธุรกิจ สามารถเปรียบเทียบผลประโยชน์ ต้นทุน และความเสี่ยงของสินเชื่อเพื่อธุรกิจได้ และเมื่อได้รับการให้กู้ยืมจากแหล่งเงินทุนผู้ประกอบการต้องสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในการชำระเงินกู้คืนได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรค้นคว้าเพื่อหาแหล่งสินเชื่อหรือการสนับสนุนรูปแบบอื่น ๆ จากรัฐบาลท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุน SME และหาโอกาสและเข้าร่วมการสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อธุรกิจ

2. การจัดการและการวางแผนทางการเงินและธุรกิจ (Financial and Business Management and Planning)

2.1 การจัดทำงบประมาณ การเก็บบันทึกและการบัญชี (Budgeting, Keeping Records and Accounting)

การวางแผนการเงินสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินธุรกิจเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจได้ สมรรถนะสำคัญสำหรับการวางแผนทางการเงิน คือ ผู้ประกอบการต้องทำความเข้าใจหลักการของรายได้และความแตกต่างของงบประมาณของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นงบดุล งบกระแสเงินสด งบกำไรขาดทุน โดยสามารถจัดทำประมาณการงบประมาณระยะสั้นได้ ร่วมกับการวางแผนค่าใช้จ่ายโดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดโดยจัดเก็บบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ติดตามต้นทุนประจำและตรวจสอบแหล่งที่มาของต้นทุนไม่ประจำ เพื่อประเมินว่าธุรกิจจะทำกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ ควรจัดเก็บบันทึกรายได้ การชำระเงิน และสัญญาทั้งหมดเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันและการชำระ/ลดหย่อนภาษี ซึ่งผู้ประกอบการอาจเลือกใช้ซอฟต์แวร์หรือจ้างผู้เชี่ยวชาญในการช่วยเก็บบันทึกก็ได้ โดยการจัดทำงบประมาณซึ่งจะช่วยกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายได้ ซึ่งจะต้องมีวินัยในการใช้จ่ายและการดำเนินการตามแผนการเงินที่วางไว้ได้

2.2 การจัดการทางการเงินระยะสั้น (Short-term Financial Management)

สำหรับการดำเนินธุรกิจ สมรรถนะการจัดการทางการเงินระยะสั้นจะช่วยให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความไม่แน่นอนของรายได้และรายจ่าย สามารถจัดการแยกการเงินส่วนบุคคลและการเงินธุรกิจและรู้ว่ามีความเสี่ยงหากไม่ดำเนินการแยกบัญชี ตระหนักว่ารายได้ของผู้ประกอบการถือเป็นรายจ่ายของกิจการ ติดตามกระแสเงินสดของธุรกิจระยะสั้นอย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินความต้องการหากเกิดปัญหาขาดสภาพคล่อง สามารถบริหารจัดการรายได้และต้นทุนระยะสั้นเพื่อให้ธุรกิจสามารถจ่ายได้ไม่ขาด และจัดสรรเงินทุนให้เพียงพอจะสามารถทำกำไรได้ ซึ่งหากไม่เพียงพอสามารถระดมจัดหาทรัพยากรได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงสามารถชำระเงินคงค้างให้กับซัพพลายเออร์ได้ทันเวลากำหนดโดยอาจจ่ายเป็นเงินสดหรือผ่อนตามเงื่อนไขข้อตกลง อีกทั้งผู้ประกอบการควรมีความรู้เกี่ยวกับหลักการการเงินพื้นฐาน สามารถระบุและเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญต่อธุรกิจได้ ระบุความสามารถในการทำกำไรของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่แตกต่างกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงของอุปกรณ์ต่าง ๆ และสินค้าคงคลัง

2.3 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)

เนื่องจากความสามารถในการหารายได้ของแต่ละบุคคลมีความไม่แน่นอนตลอดช่วงชีวิต จึงมีความจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาว สมรรถนะด้านการวางแผนระยะยาวจะเริ่มจากความเข้าใจความสำคัญและความจำเป็นของการวางแผนการเงินระยะยาว ซึ่งต้องมีการประเมินรายได้และรายจ่ายในอนาคต และเป้าหมายทางการเงินหลังวัยเกษียณ ในส่วนของรายได้ควรจะมีการออมและลงทุนสำหรับการเกษียณอายุโดยมีความรู้เรื่องการจัดการพอร์ตการลงทุน และมีการติดตามผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ ทราบวิธีในการเข้าถึงสวัสดิการของภาครัฐสำหรับผู้สูงอายุ ในส่วนของรายจ่ายควรจะต้องสามารถแยกแยะว่าค่าใช้จ่ายใดเป็นความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Want) ได้ ต้องคำนึงถึงความเป็นได้ในการที่จะมีภาระจากผู้ที่อยู่ภายใต้การอุปการะ และความสามารถจัดการปัญหาดังกล่าวและปัญหาจากการตกงาน นอกจากนี้ยังควรสามารถวางแผนจัดการสินทรัพย์ หนี้สิน และมีการทำพินัยกรรม

นอกจากนี้การวางแผนระยะยาวของการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการต้องความเข้าใจแนวคิดและหลักการทางการเงิน อัตราส่วนทางการเงินและตัวชี้วัดสำคัญ สามารถคำนวณดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายในอนาคตได้ พิจารณาค่าใช้จ่ายที่ธุรกิจต้องเผชิญในการดำเนินธุรกิจระยะยาวและในอนาคต โดยจัดทำแผนธุรกิจและงบประมาณในระยะกลางและระยะยาว จัดการวางแผนระยะเวลารายได้ที่คาดหวังกับการก่อหนี้เพื่อธุรกิจ ร่วมกับการวิเคราะห์โอกาสการเติบโตของธุรกิจและความสามารถในการทำกำไร และพิจารณาแผนการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับนโยบายและกฎหมาย เช่น นโยบายการกำหนดราคา การลงทุนสีเขียว และกฎหมายแรงงาน เป็นต้น ควรมีการวางแผนล่วงหน้าสำหรับการออกหรือการเลิกการดำเนินธุรกิจ ทั้งแผนการเงินส่วนบุคคลและการเงินธุรกิจ แผนการชำระหนี้ และแผนบุคลากร และการประเมินทางเลือกการเลิกเพื่อดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน

2.4 การออม (Saving)

การออมเป็นการนำรายได้ปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในอนาคตรหรือเพื่อนำไปลงทุนต่อยอด สมรรถนะสำหรับการออมที่จำเป็นคือ ความสามารถในการคำนวณอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยที่ได้รับจากการออม โดยมีความเข้าใจ และสามารถเปรียบเทียบได้ว่าผลตอบแทนจากการออมหรือการชำระหนี้เพื่อลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้ส่งผลต่อสถานะการเงินในระยะยาวแตกต่างกันอย่างไร และควรเลือกอย่างไร

2.5 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถวางแผนการลงทุนและได้รับผลตอบแทนตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยจะต้องสามารถประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนและสามารถปรับปรุงแผนการลงทุนได้ มีความเข้าใจถึงปัจจัยที่ผลต่อการลงทุน (เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินหรือสินทรัพย์ที่ต้องการลงทุนทั้งผลตอบแทนและความเสี่ยงตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุน สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนได้ด้วยตนเองหรือรู้จักวิธีการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ควรสามารถจัดพอร์ตการลงทุนตามความเสี่ยงที่รับยอมรับได้และสามารถช่วยกระจายความเสี่ยงได้ การติดตามผลตอบแทนของการลงทุนอย่างสม่ำเสมอและสามารถปรับแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นนโยบายที่สำคัญในระดับสากล ประชาชนควรมีความสามารถในการเข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รู้จักธุรกิจ บริษัท และผลิตภัณฑ์สำหรับการลงทุนที่คำนึงถึงความยั่งยืน นอกจากนี้ ควรเข้าใจและมีความสามารถในการลงทุนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.6 เกษียณ (Retirement)

สมรรถนะในด้านการเกษียณเป็นส่วนสำคัญของการวางแผนการเงินระยะยาว การใช้ชีวิตหลังเกษียณจะเป็นช่วงชีวิตที่จะมีภาระค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ที่หาเพิ่มเติมได้ ดังนั้นจึงต้องมีการหารายได้และเก็บออมมากพอก่อนที่จะเกษียณ โดยเริ่มจากการเข้าใจถึงความจำเป็นของความมั่นคงทางการเงินในวัยเกษียณ การรู้จักและเลือกใช้เครื่องมือและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการออมและลงทุนเพื่อการเกษียณได้อย่างเหมาะสม เช่น เงินบำนาญ ประกันสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนรวม ต้องวางแผนสำหรับการเกษียณและดำเนินการตามแผนที่วางไว้อย่างมีวินัย ในขณะเดียวกันต้องรักษาสมาดุลระหว่างการใช้ชีวิตในปัจจุบันและการออมเงินและลงทุนเพื่อการเกษียณ ต้องทราบว่าจะมีสิทธิได้รับจากภาครัฐหรือไม่และเท่าไร และควรทราบว่ามีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้ในการเตรียมตัวสำหรับการเกษียณมีส่วนในการสนับสนุนความยั่งยืนหรือไม่ พร้อมกันนี้ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมเพื่อลดความเสี่ยงในการใช้ชีวิตในวัยเกษียณด้วย

2.7 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้สินเชื่อสำหรับการจัดการกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นที่มีมากกว่ารายได้ในปัจจุบัน ควรต้องสามารถประเมินความจำเป็นในการก่อหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ และความจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเพื่อที่จะสามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนด การก่อหนี้ควรสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้กำหนดไว้เมื่อจำเป็นต้องก่อหนี้ควรรู้จักเกณฑ์ในการพิจารณาการให้สินเชื่อ และสามารถหาข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับ

การเลือกสินเชื่อที่มีเงื่อนไขที่ดีที่สุด มีการพิจารณาถึงทางเลือกสินเชื่อจากแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมทั้งในระบบธนาคารและทางเลือกอื่น ๆ ควรทราบความสำคัญของข้อมูลเครดิตต่อการอนุมัติสินเชื่อและการสร้างประวัติหรือข้อมูลเครดิตที่ดีเมื่อได้รับสินเชื่อ ควรมีการจัดบันทึกภาระหนี้ ควรเข้าใจถึงผลของการจ่ายครบตามกำหนดเวลา การจ่ายก่อนกำหนดเวลา การจ่ายตามขั้นต่ำ หรือการจ่ายมากกว่าที่กำหนดซึ่งมีผลต่อการเสียค่าธรรมเนียม หรือมีค่าใช้จ่ายโดยรวมเพิ่มขึ้น เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดควรทราบแนวทางที่จะเจรจากับเจ้าหนี้ นอกจากนี้ ควรทราบถึงผลกระทบทางสังคมของการให้ผู้อื่นมาเป็นผู้ค้ำประกันสำหรับการขอสินเชื่อ

2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)

สมรรถนะการบริหารหนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการหนี้ที่มีอยู่โดยเฉพาะในกรณีที่มีปัญหาในการชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาได้ครบถ้วน ควรเข้าใจถึงผลกระทบของการผิดนัดชำระหนี้ต่อประวัติเครดิต ควรทราบถึงขนาดของภาระหนี้ที่มีทั้งหมด ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมด ควรสามารถจัดลำดับความสำคัญของหนี้ที่ต้องชำระก่อนและหลัง ควรรู้จักและรู้วิธีการเข้าถึงที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ที่เหมาะสม ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเจรจากับเจ้าหนี้ การพิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของการก่อหนี้ใหม่เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เก่า และการเข้าสู่กระบวนการกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ นอกจากนี้ ควรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการปัญหาเรื่องหนี้

2.9 การจดทะเบียน ภาษี และข้อกำหนดทางกฎหมาย (Registration, Taxes and Legal Requirements)

สมรรถนะด้านนี้เกี่ยวข้องการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักของกฎหมาย ผู้ประกอบการควรรู้และเข้าใจผลกระทบทางกฎหมายและทางการเงินจากการจดทะเบียนธุรกิจโดยรู้ว่าการจดทะเบียนมีข้อดีและข้อจำกัดอย่างไร ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีการขาย และมีความรับผิดชอบในการชำระหรือส่งภาษีสม่ำเสมอ โดยพิจารณาถึงการลดหย่อนที่สนับสนุนให้กับธุรกิจโดยเฉพาะ SME นอกจากนี้ การจดทะเบียนและภาษีแล้ว ผู้ประกอบการควรคำนึงถึงข้อกำหนดอื่น ๆ ด้วย เช่น การขอใบอนุญาต การประกันภัย เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร กฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงานและทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ซึ่งผู้ประกอบการอาจเลือกโซลูชันหรือซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมสำหรับจัดการบัญชีเงินเดือนของพนักงาน

3. ความเสี่ยง ผลตอบแทน และการประกันภัย (Risk and Reward and Insurance)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจและระบุความเสี่ยงที่เกิดอาจจะเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามแผนทางเงินระยะยาว ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่จะทำให้ความสามารถในการสร้างรายได้เปลี่ยนไป เช่น การเจ็บป่วย การประสบอุบัติเหตุ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีผลต่อสถานะทางการเงิน เช่น ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก แต่ส่งผลให้เกิดความเสียหายสูง เช่น เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อต้องตัดสินใจทางด้านการเงิน และตระหนักถึงความเสี่ยงของการมีอายุยืนกว่าคาดการณ์ไว้ต่อแผนการเงินสำหรับการเกษียณ

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

สมรรถนะด้านนี้จะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน และการใช้ประกันภัยเป็นเครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ควรทราบการป้องกันตัวเองเมื่อถูกเอาเปรียบทางด้านการเงิน ในการทำประกันภัยต้องเข้าใจถึงความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ควรสามารถประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นในการทำประกันภัยของสมาชิกในครอบครัว ควรหาข้อมูลและสามารถเลือกผลิตภัณฑ์ประกันภัยและประกันชีวิตที่เหมาะสมและคุ้มค่าได้ สามารถใช้ประกันในการจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ รู้ช่องทางในการเข้าถึงความช่วยเหลือของภาครัฐเมื่อประสบภัยธรรมชาติ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความคุ้มครองของประกันภัย เช่น การบิดเบือนหรือปกปิดข้อมูลด้านสุขภาพ และเข้าใจถึงผลกระทบของปัจจัยด้านความยั่งยืนและนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวกับสภาพอากาศต่อผลตอบแทนการลงทุน

3.3 ความเสี่ยงส่วนบุคคลและการประกันภัย (Personal Risk and Insurance)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถพิจารณาความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนได้ ผู้ประกอบการควรเข้าใจความเสี่ยงต่อการเติบโตของสินทรัพย์ ความมั่นคง และความยั่งยืนทางการเงินของตนเองได้ ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงโอกาสและเลือกทำประกันของตัวเองในฐานะเจ้าของธุรกิจ ทั้งประกันชีวิต ประกันสุขภาพ และประกันบ้านนาถ ซึ่งควรพิจารณาให้ครอบคลุมถึงความจำเป็นในอนาคตเพื่อเกษียณอายุ

3.4 ความเสี่ยงทางธุรกิจและการประกันภัย (Business Risk and Insurance)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความเสี่ยงและการประกันเพื่อธุรกิจ โดยผู้ประกอบการต้องทำความเข้าใจแหล่งความเสี่ยงของธุรกิจทั้งจากมนุษย์และจากธรรมชาติ รวมถึงคำนึงถึงความเสียหายต่อบุคคลที่สาม ดังนั้นจึงควรมีแผนรับมือและสำรองค่าใช้จ่ายสำหรับเหตุการณ์ไม่คาดคิด ผู้ประกอบการควรทำประกันให้กับอุปกรณ์และสินทรัพย์ที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจ และตรวจสอบช่วงเวลาการคุ้มครองสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ควรหาโอกาสศึกษาหากกลยุทธ์อื่น ๆ เพื่อลดความเสี่ยงนอกเหนือจากประกัน เช่น การพิจารณาหาแหล่งรายได้ที่หลากหลาย การสำรวจตลาดใหม่ ๆ และการสำรองทรัพยากรไว้สำหรับเหตุฉุกเฉิน แต่ต้องไม่มากเกินไปจนกระทบการดำเนินธุรกิจ

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

สมรรถนะด้านนี้สำคัญสำหรับการเพิ่มความรู้และทักษะทางด้านการเงินทั้งในฐานะผู้ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมและในฐานะผู้ให้คำแนะนำทางการเงินกับผู้อื่น ในกรณีผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงโอกาสในการพัฒนาความรู้และทักษะทางธุรกิจของตนเองเพิ่มเติม โดยอาจเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะหรือผ่านการศึกษาด้วยตนเอง และมีความสามารถในการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรงกับความต้องการและเหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับธุรกิจหรือสถานะการเงินของธุรกิจ และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือคำแนะนำที่ได้รับได้

4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ในการใช้บริการทางการเงิน โดยจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับปัญหาเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน เช่น การแจ้งให้กับผู้บริการ การขอเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของสัญญาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ยังรวมถึงสิทธิและหน้าที่จากการเข้าถึงสวัสดิการต่าง ๆ ที่พึงได้ด้วย

4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงินได้มากที่สุด โดยจะต้องสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการทางการเงิน ความพึงพอใจและคุณภาพของการให้บริการ และความคุ้มค่าหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการทางการเงิน หลังจากการประเมินแล้วสามารถตัดสินใจเปลี่ยนไปใช้ผู้ให้บริการทางการเงินที่ดีกว่าได้ นอกจากนี้ควรสามารถต่อรองเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน และเรียกร้องค่าเสียหายตามสมควรได้

4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะเกี่ยวกับการตระหนักถึงการทำธุรกรรมการเงินให้ปลอดภัย สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจทำให้โดนหลอกลวงหรือตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ ในขณะเดียวกันสามารถแยกแยะประเภทและรูปแบบของภัยทางการเงินและแก้ปัญหาเมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงินได้ รวมถึงประชาชนสามารถจัดเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่านต่าง ๆ

4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของพลเมืองไทย สมรรถนะทางด้านภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐจะช่วยให้สามารถเข้าใจค่าใช้จ่ายที่เกิดจากหน้าที่ในการเสียภาษี เข้าใจผลกระทบที่อาจเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการเสียภาษี และเข้าใจการใช้สิทธิลดหย่อนที่พึงมีในการเสียภาษี นอกจากนี้ ประชาชนต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในผลิตภัณฑ์การเงินและรายได้ที่ได้รับเมื่อเกษียณอายุ ดังนั้น การวางแผนเรื่องภาษีจึงเป็นส่วนที่สำคัญของการวางแผนทางการเงินระยะยาว เพื่อลดภาระภาษีที่ไม่จำเป็นทั้งก่อนและหลังการเกษียณอายุ

4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

ปัจจัยภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เร็วมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การแพร่กระจายของโรคระบาด และผลกระทบสืบเนื่องที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ดังนั้น จึงต้องเข้าใจปัจจัยภายนอกและผลกระทบสืบเนื่องต่อการวางแผนทางการเงิน และสามารถปรับแผนทางการเงินตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปได้

4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

สมรรถนะด้านสื่อและการโฆษณาช่วยให้ประชาชนสามารถจัดการและมีวิจารณญาณในการรับข้อมูลจากสื่อและโฆษณา โดยเฉพาะข้อมูลส่งเสริมการขายที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงตระหนักถึงการใช้อย่างดีจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

4.8 การคุ้มครองทางการเงินสำหรับ MSMEs (Financial Protection for MSMEs)

สมรรถนะด้านนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้ประกอบการในการทำธุรกิจและธุรกรรมทางการเงินอย่างปลอดภัย โดยการทำความเข้าใจสิทธิของธุรกิจในตลาดการเงิน ความเสี่ยงในการจัดการผลิตภัณฑ์และผู้ให้บริการทางการเงิน สามารถรักษาข้อมูลทางธุรกิจและข้อมูลทางการเงิน ไม่เปิดเผยและไม่ตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์เพื่อปกป้องธุรกิจ

V. ทักษะการเงินดิจิทัล

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับทักษะในเรื่องของเงิน เพื่อให้มีความสำคัญกับการหาข้อมูลเกี่ยวกับเงินในรูปแบบใหม่ ๆ ทั้งประโยชน์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งผู้ประกอบการต้องคำนึงข้อดีและข้อจำกัดของบริการการชำระเงินดิจิทัลและการฝากเงินดิจิทัลของธุรกิจ และสามารถเลือกบริการที่เหมาะสมกับธุรกิจได้

1.2 การซื้อ การชำระเงิน และบริการเงินฝาก (Payments Purchases and Deposit services)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักถึงบริการการชำระเงินและการฝากเงินขั้นพื้นฐานสำหรับธุรกิจ รวมถึงบริการดิจิทัล และต้นทุน การเลือกบริการการชำระเงินและการฝากเงินที่เหมาะสม รวมถึงบริการดิจิทัลตามความต้องการทางธุรกิจ

1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการสำรองเอกสารและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกันการสูญหาย

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 สินเชื่อและการลงทุน (Credit and Investing)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับความสามารถของผู้ประกอบการในการขอสินเชื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประโยชน์ ความเสี่ยง และต้นทุน และความสามารถในการลงทุนและการใช้คริปโตเคอร์เรนซีผ่านช่องทางการลงทุนออนไลน์อย่างปลอดภัยและมีการติดตามราคาสินทรัพย์ประเภทนี้ที่ถือครองอยู่เสมอ

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risk)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงประกันภัยทางดิจิทัล และพฤติกรรมที่อาจส่งผลต่อการคุ้มครอง

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงเครื่องมือทางการเงินที่ประยุกต์ใช้ดิจิทัล

4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงทางการเงินจากการใช้งานระบบดิจิทัล และเข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล

4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงช่องทางการชำระภาษีออนไลน์

4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักถึงโฆษณาและรอยเท้าดิจิทัลที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลเกี่ยวกับเงินที่ต้องการโดยจะต้องสามารถพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ค้นหาได้ ตระหนักว่าความเป็นกลางและความเที่ยงตรงของข้อมูลที่ค้นหาได้ โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน ควรทราบว่าผลลัพธ์ของการค้นหาจากหลายปัจจัยรวมถึงการใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน ถ้าหากผลลัพธ์ของการค้นหาไม่ตรงกับความต้องการ สามารถปรับแต่งการค้นหาข้อมูลได้ ควรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในการใช้เครื่องมือในการค้นหาด้วยเนื่องจากการเก็บข้อมูลในการค้นหาจากผู้ใช้ได้ เข้าใจถึงบทบาทของการใช้ AI ในการค้นหา ซึ่งอธิบายการทำงานได้ยาก และมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้เพื่อปรับปรุงการค้นหา และควรคำนึงถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลของผู้พิการด้วย

5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data, Information and Digital Content)

เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ได้รับบนอินเทอร์เน็ต โดยเริ่มจากการเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ ควรสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและข้อมูลไหนข้อมูลโฆษณาหรือข้อมูลที่ต้องการชี้ชวนให้เข้าไปดู ควรตระหนักถึงความไม่เป็นกลางของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล เช่น ผลลัพธ์ที่ขึ้นมาลำดับแรกๆ อาจจะมีการสนับสนุนทางการเงิน หรือเป็นข้อมูลที่มีถูกเลือกมาให้รับรู้อย่างจำกัด สามารถพิจารณาได้ว่ากระแสในโลกโซเชียลมีเดียที่มีมาที่สมเหตุสมผลหรือไม่ ทั้งนี้ควรทราบถึงความสามารถของ AI ในการสร้างข้อมูลหรือเนื้อหาดิจิทัลปลอมได้ เช่น Deep Fake และการนำเสนอข้อมูลจาก AI อาจจะได้ข้อมูลที่ไม่เป็นกลางและข้อมูลที่ไม่ต้องการได้

6. ความปลอดภัย (Safety)

6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สามารถใช้บริการทางการเงินดิจิทัล โดยจะเริ่มการตั้งรหัสผ่านที่คาดเดาได้ยาก การใช้งานการตรวจสอบยืนยันตัวตน 2 ชั้น และการติดตั้งระบบและซอฟต์แวร์สำหรับการป้องกัน ควรมีการใช้แอปพลิเคชันเวอร์ชันล่าสุดเสมอ และไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยของอุปกรณ์เช่น ทิ้งอุปกรณ์การใช้งานในที่สาธารณะ หรือใช้เครือข่าย Wi-Fi สาธารณะในการทำธุรกรรมทางการเงินหรือธนาคารออนไลน์ นอกจากนี้ ควรพิจารณาถึงข้อดีและความเสี่ยงของการใช้ข้อมูลทางชีวภาพเช่น ลายนิ้วมือ หน้า ในการระบุตัวตน

6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)

เป็นทักษะสำหรับการคุ้มครองการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสม ควรทราบถึงการแชร์ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัยด้วยการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ ทราบเกี่ยวกับนโยบายความเป็นส่วนตัวที่ดีและการประมวลผลข้อมูลส่วนตัวที่ต้องเป็นไปตามกฎหมายท้องถิ่น สามารถระบุอีเมลที่น่าสงสัยที่ขอให้ส่งข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว สามารถดำเนินการตามมาตรการสำหรับการทำธุรกรรมทางการเงินและใช้บริการของภาครัฐทางออนไลน์ที่ปลอดภัย และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงในการอนุญาตให้บุคคลที่ 3 ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)

ในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล จะต้องเข้าใจถึงการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ทักษะด้านนี้จะเกี่ยวกับการทราบถึงทราบถึงฟังก์ชันหลักในการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้งานเช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ สามารถทราบเกี่ยวกับสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตได้ สามารถค้นหาข้อมูลและทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดกับอุปกรณ์ รู้ว่าสามารถยกระดับความสามารถของอุปกรณ์ได้ และสนใจในการทำงานของเทคโนโลยีดิจิทัล

7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)

เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยควรทราบว่ามีความแตกต่างระหว่างการซื้อของออนไลน์จากบริษัทกับจากบุคคลธรรมดา ควรเปิดกว้างสำหรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น การใช้ AI เทคโนโลยี 3D Printing การใช้เทคโนโลยีหรือเทคนิคที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาและบริการดิจิทัลได้ง่ายขึ้น การทำธุรกรรม (รวมถึงธุรกรรมทางการเงิน) ทางออนไลน์ การใช้เครื่องมือสำหรับการแปลภาษา ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำธุรกิจในอนาคต

VI. ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

ทักษะในกลุ่มนี้จะเกี่ยวกับการตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรและพลังงานในภาคการเงินต่อด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน ตลอดจนทั้งห่วงโซ่มูลค่าของการผลิตสินค้าและการให้บริการ

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

ทักษะในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับการใช้บริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น เงินฝาก สินเชื่อ การเลือกลงทุนและการกระจายความเสี่ยงที่คำนึงถึงความยั่งยืน ส่งเสริมการบริหารการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน และการสร้างความตระหนักในนักลงทุนเห็นความสำคัญของการลงทุนที่ส่งเสริมความยั่งยืน

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

ทักษะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนที่มีปัจจัยเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเข้าใจผลกระทบของความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความมั่นคงทางการเงินรวมถึงผลตอบแทนของการลงทุน สามารถระบุปัจจัยเสี่ยงและสามารถใช้เครื่องมือประกันภัยในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

ทักษะที่ทำให้เข้าใจภาพรวมของการเงินและการลงทุนที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องคำนึงถึงความยั่งยืน เช่น การให้คำปรึกษาทางการเงิน การศึกษาและการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือการสนับสนุนการพัฒนาความยั่งยืน (การติดตาม และการใช้มาตรฐานด้านความยั่งยืน) สามารถเข้าใจผลกระทบของปัจจัยภายนอกต่อความยั่งยืนที่สามารถส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินในระยะยาว

VII. รายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้จัดทำ: ผู้ประกอบการ

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรม และการใช้บริการทางการเงิน (Money, Transactions and Use of Financial Services)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK10 รู้ว่าเหรียญ ธนบัตร หรือสกุลเงินต่างประเทศบางประเภทอาจล้าสมัยจนไม่สามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการ เช่น ธนบัตรแบบเก่าที่ไม่สามารถนำไปใช้จ่ายได้	FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล	FB2 สามารถแลกเปลี่ยนเหรียญหรือธนบัตรที่ล้าสมัยก่อนที่เหรียญหรือธนบัตรนั้นจะยกเลิกการใช้งาน (รวมถึงสกุลเงินต่างประเทศ)
1.2 รายได้ (Income)	FK26 รู้ว่าการประเมินโอกาส และความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญในการทำธุรกิจ FK28 รู้แหล่งที่มาของรายได้ตนเองทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ FK31 เข้าใจถึงความสำคัญของรายการที่อยู่ในใบรับเงิน (Pay slip) หรือใบแจ้งยอดเงิน (Income statement) และรู้ว่าควรเก็บไว้ใช้อ้างอิงภายหลัง FK32 ตระหนักถึงรายได้ที่อาจลดลงหรือไม่มีเลย เมื่ออายุมากขึ้น และจะต้องเตรียมเงินเพื่อใช้จ่ายในช่วงนั้น FK33 รู้ว่าการมีรายได้เพียงพอเมื่อเกษียณเป็นสิ่งสำคัญ	FA15 มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนงาน/ทำงานเสริม เพื่อเพิ่มรายได้หรือสำหรับใช้จ่ายยามเกษียณ	FB9 สามารถสร้างและพัฒนาแผนธุรกิจอย่างง่ายได้ FB11 สามารถประเมินรายได้ของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต FB12 ตรวจสอบและจัดเก็บใบรับเงิน (Pay slip) หรือใบแจ้งยอดเงิน (Income statement) เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงในอนาคต FB13 สามารถหารายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต FB16 สามารถเปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ที่คาดหวัง และรู้สาเหตุที่รายได้จริงยังไม่เท่ากับรายได้ที่คาดหวัง FB19 สามารถแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นเงินสำหรับใช้จ่ายในยามเกษียณ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.3 การซื้อ การชำระเงิน และบริการเงินฝาก (Payments Purchases and Deposit Services)	FK61 รู้ว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นในอดีต และเรียกคืนไม่ได้ เป็นต้นทุนจม (Sunk Cost) จึงไม่ควรนำมาเป็นปัจจัยในการตัดสินใจในการวางแผนการซื้อในอนาคต เช่น เมื่อเราซื้อประกันรถยนต์แต่ไม่ได้เคลมประกันในปีนั้น ก็ไม่ควรนำมาเป็นปัจจัยพิจารณาซื้อประกันในปีถัดไป	FA26 มีความมั่นใจในการนำความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน มาพิจารณาเพื่อเลื่อนระยะเวลาการซื้อ	FB35 สามารถพิจารณาถึงผลกระทบยาวของการซื้อ และเลือกวิธีการซื้อที่เหมาะสม เช่น ซื้อด้วยสินเชื่อ ก็จะมีภาระในการผ่อนจนครบจำนวน
	FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน	FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพการผลิต ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการกำกับดูแลของบริษัทที่เสนอสินค้าหรือบริการ	FB36 สามารถผ่อนชำระตรงตามกำหนดเมื่อมีการซื้อสินค้าและบริการที่จ่ายเงินเป็นงวด
	FK488 เข้าใจถึงข้อดี ข้อจำกัด และผลกระทบของการเข้าถึงและใช้การชำระเงินและการฝากเงินอย่างเป็นทางการของผลิตภัณฑ์และบริการ	FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	FB265 ปัจจัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ
	FK489 ตระหนักถึงบริการการชำระเงินและการฝากเงินขั้นพื้นฐานสำหรับธุรกิจ รวมถึงบริการดิจิทัล และต้นทุน	FA186 มีความมั่นใจในการพูดคุยกับผู้ให้บริการทางการเงินเกี่ยวกับความต้องการของธุรกิจ	FB308 มั่นใจในการเลือกบริการการชำระเงินและการฝากเงินที่เหมาะสม รวมถึงบริการดิจิทัล ตามความต้องการทางธุรกิจ โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงราคา ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม คุณภาพและขอบเขตของการให้บริการ ความต้องการของซอฟต์แวร์และลูกค้า และเงื่อนไขอื่น ๆ
	FK490 ตระหนักถึงค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการชำระเงินที่ได้รับจาก	FA187 มั่นใจในการเลือกซื้อสินค้าและชำระค่าสินค้าและบริการให้กับธุรกิจ	FB309 มั่นใจในการเลือกซื้อผู้ให้บริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ลูกค้า เช่น ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการใช้จุดขาย (POS) หรือเครื่องปลายทางแบบไร้สัมผัส		
	FK491 ตระหนักถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราและธุรกรรมที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	FA188 มีความมั่นใจในการทำธุรกรรมทางธุรกิจเป็นสกุลเงินต่างประเทศ	FB310 เชื่อมั่นในการทำธุรกรรมการชำระเงิน และการใช้บัญชีเงินฝากและบัญชีออมทรัพย์ที่แยกจากกันระหว่างวัตถุประสงค์ส่วนตัวกับเพื่อธุรกิจ FB311 สามารถดำเนินธุรกรรมทางธุรกิจเป็นสกุลเงินต่างประเทศได้ FB312 ทบทวนความเหมาะสมของธุรกรรม การชำระเงิน และการฝากเงินอย่างสม่ำเสมอ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีความจำเป็น
1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น FB47 เมื่อมีการทำสัญญาทางการเงินสามารถขอข้อมูลหรือสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร FB49 มีการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline
1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)		FA37 มีแรงจูงใจในการเปรียบเทียบ	FB50 พิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากผู้ให้บริการหลาย ๆ แห่งเพื่อให้ได้อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากผู้ให้บริการหลายแห่ง เพื่อให้ได้อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด	
			FB51 รู้ถึงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและค่าธรรมเนียมที่อาจเกิดขึ้น เมื่อจะแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินไปต่างประเทศ
1.6 การจัดหาเงินทุนสำหรับธุรกิจ (Financing the Business)	FK478 มีความรู้เบื้องต้นในการเริ่มต้นทำธุรกิจ FK479 รู้วิธีการประเมินความเป็นไปได้ของธุรกิจหรือโครงการ FK483 รู้แนวทางการบริหารเวลาและเงิน FK487 รู้วิธีเตรียมความพร้อมและบริหารการจัดหาทุนและหนี้เพื่อธุรกิจ FK492 รู้ว่าจะต้องใช้เงินจำนวนเท่าใดในการเริ่มต้นธุรกิจและสามารถดำเนินการได้ FK493 รู้ว่าต้องใช้เงินทุนเริ่มต้นในการเริ่มต้นธุรกิจจำนวนเท่าใดจากแหล่งเงินทุนภายนอก	FA189 มีความมั่นใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงินและผู้ให้บริการต่าง ๆ เพื่อจัดหาเงินทุนให้กับธุรกิจ FA190 มีความมั่นใจในการเข้าถึงและพูดคุยกับแหล่งการเงินภายนอกที่หลากหลาย รวมถึงธนาคาร นักลงทุน และผู้ที่มีศักยภาพในการให้ทุนอื่นๆ FA191 มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการแสวงหาทางเลือกด้านเงินทุนที่เหมาะสมที่สุด FA192 โน้มน้าวใจและสื่อสารเพื่อสนับสนุนแผนธุรกิจของตนเอง FA193 มีทัศนคติที่ยืดหยุ่นและมองโลกในแง่ดีต่อการบรรลุเป้าหมายด้านเงินทุน FA194 มีทัศนคติที่สร้างสรรค์แม้ว่านักลงทุนหรือผู้ให้กู้จะปฏิเสธ และมีความมั่นใจและแรงจูงใจที่จะลองอีกครั้ง	FB313 ประเมินต้นทุนจริงในการจัดตั้งธุรกิจและจัดทำแผนที่เป็นรูปธรรมเพื่อตอบสนองต้นทุนเหล่านั้น FB314 ตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ทุนสนับสนุนธุรกิจ โดยคำนึงถึงผลกระทบและประโยชน์ของตัวเลือกต่างๆ FB315 หาข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งเพื่อหาผู้ให้บริการเงินทุนที่มีศักยภาพต่าง ๆ FB316 ค้นคว้าและสามารถเข้าถึงสินเชื่อและการสนับสนุนทางการเงินรูปแบบอื่น ๆ (เช่น ทุน การค้าประกัน) จากรัฐบาลระดับประเทศและระดับท้องถิ่นต่างๆ เพื่อสนับสนุน MSME FB317 สามารถประเมินตัวเลือกทางการเงินที่ดีที่สุดเพื่อจัดตั้งธุรกิจและจัดหาเงินทุนในระยะเริ่มต้น FB318 สามารถเลือกความสมดุลที่เหมาะสมจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ และ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเงินภายใน การสนับสนุนจากรัฐบาล หนี้และ ส่วนของทุน
	FK494 ทำความเข้าใจผลกระทบของการได้รับเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ รวมถึง ครอบครัวและเพื่อน FK495 ตระหนักถึงตัวเลือกทางการเงินต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อจัดตั้งธุรกิจและให้ทุนในระยะเริ่มต้น ไม่ว่าจะเป็น เงินใน ครอบครัวเทียบกับเงินภายนอก เงินสนับสนุนจากรัฐบาลเทียบกับเงินทุนส่วนตัว หนี้สินเทียบกับส่วนของทุน FK496 ทราบคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ให้บริการทางการเงินภายนอก วิธีการทำงาน ประโยชน์และความเสี่ยง โดยมีนัยยะอะไรบ้าง FK497 ทำความเข้าใจถึงบทบาทของหลักประกันและ/หรือผู้ค้ำประกัน เมื่อต้องการกู้ยืม FK498 ทำความเข้าใจว่าการจัดหาเงินทุนบางรูปแบบ สำหรับธุรกิจส่งผลให้เกิดความรับผิดชอบบุคคลของเจ้าของธุรกิจ FK499 ทำความเข้าใจกระบวนการตัดสินใจของธนาคาร นักลงทุน และ	FA195 มีความกระตือรือร้นในการจัดการกับปัญหาทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการเติบโตของธุรกิจ	FB319 สามารถจัดเตรียมเอกสารพัฒนาแผนธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ และฝึกฝนการนำเสนอเพื่อดึงดูดเงินทุน FB320 ปฏิบัติตามข้อกำหนดของธนาคารและนักลงทุน (เช่น "เป็นธนาคาร" และ/หรือ "พร้อมลงทุน") FB321 ปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการชำระคืน FB322 จัดการความสัมพันธ์ทางการเงินกับธนาคารและแหล่งเงินทุนภายนอกอื่น ๆ และแจ้งให้ทราบถึงการพัฒนาในธุรกิจเพื่อปรับปรุงกระบวนการให้กู้ยืมหรือการลงทุน FB323 ดำเนินการเพื่อให้ได้อันดับเครดิตตามความเหมาะสมกับธุรกิจและที่เกี่ยวข้องในประเทศ FB324 ทบทวนอันดับเครดิตเป็นระยะ และรักษาอันดับเครดิตที่ดี

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ผู้ให้บริการทางการเงินภายนอกอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงความน่าเชื่อถือทางเครดิต หรือความพร้อมในการลงทุนของธุรกิจ FK500 ตระหนักถึงโอกาสในการได้รับการสนับสนุนทางการเงินและในรูปแบบต่าง ๆ จากแหล่งเงินทุนภาครัฐหรือจากองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร รวมถึงศูนย์บ่มเพาะ FK501 ทำความเข้าใจถึงประโยชน์ ความเสี่ยง ต้นทุน และข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการระดมทุนของภาคธุรกิจ (เช่น การระดมทุนคราวด์ฟันดิง การให้กู้ยืมแบบ peer-to-peer และการเสนอเหรียญเริ่มต้น) FK502 ทำความเข้าใจว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินมีความเหมาะสมหรือไม่โดยพิจารณาจากขนาดและขั้นตอนการพัฒนาธุรกิจ (เช่น การตระหนักว่าอนุพันธ์อาจไม่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดเล็ก) FK503 ทำความเข้าใจวิธีการทำงานของการจัดอันดับเครดิตและผลกระทบทางการเงินในการเข้าถึงเครดิต FK504 ทำความเข้าใจว่าตัวเลือกการระดมทุนใดเหมาะสมที่สุดในการขยายธุรกิจ		FB325 เลือกตัวเลือกเงินทุนที่เหมาะสมที่สุดเพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจ โดยพิจารณาจากขั้นตอนการพัฒนาธุรกิจ ความเสี่ยง และจำนวนเงินทุนที่ต้องการ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK505 ทำความเข้าใจการทำงานของตลาดทุนและข้อกำหนดในการเข้าถึงตลาดทุน		

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK480 รู้วิธีการวิเคราะห์งบการเงินและแผนธุรกิจอย่างง่าย FK482 รู้วิธีการตรวจสอบรายการบัญชีและการตรวจสอบสถานะทางการเงิน FK517 ทำความเข้าใจองค์ประกอบหลักของรายได้และงบประมาณของธุรกิจ (รายได้ กำไร สินทรัพย์ หนี้สิน ฯลฯ) และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านั้นกับอีกสิ่งหนึ่ง FK518 ตระหนักถึงรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดของธุรกิจเป็นประจำ	FA49 ตระหนักว่าการปฏิบัติตามแผนการเงินที่วางไว้ต้องใช้เวลาและต้องอาศัยวินัยในการปฏิบัติเพื่อให้มีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี FA50 มีแรงจูงใจที่จะพิจารณาภาพรวมของงบประมาณก่อนตัดสินใจใช้จ่าย FA198 มีแรงจูงใจในการเก็บบันทึกธุรกรรมทางธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร FA199 มั่นใจในการติดตามรายได้และต้นทุน	FB63 สามารถแยกรายรับ-รายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และไม่ประจำของตนเองได้ พร้อมทั้งวางแผนและจัดทำงบประมาณตามลักษณะของรายรับ-รายจ่ายนั้น ๆ ได้ FB68 สามารถจัดสรรเงินอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม (ถ้ามี) เพื่อวางแผนรายรับ เงินออม และรายจ่ายในปัจจุบันและอนาคต พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ หากมีแนวโน้มว่าเงินจะไม่พอใช้ FB332 มีความตั้งใจในการติดตามต้นทุนรายได้ และผลกำไรของธุรกิจ FB333 สามารถเก็บรักษาสินทรัพย์เพื่อการบัญชี การประกันภัย และภาษีอากร

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK519 ทำความเข้าใจถึงลักษณะที่แตกต่างกันของต้นทุนประเภทต่าง ๆ (เช่น ต้นทุนผันแปรหรือต้นทุนคงที่) FK520 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของงบดุล งบกระแสเงินสด และงบกำไรขาดทุนของธุรกิจตนเอง และทราบถึงความแตกต่างจากงบการเงินของบริษัทอื่น FK521 ตระหนักถึงแนวทางการปรับปรุงสำหรับการทำบัญชีรวมถึงซอฟต์แวร์ที่มีอยู่ และ/หรือการจ่ายเงินหรือจ้างผู้เชี่ยวชาญในการประเมินระบบบัญชีของตนเอง	FA200 มั่นใจในการจัดทำประมาณการกระแสเงินสดและงบประมาณระยะสั้น FA201 มั่นใจในการประเมินว่าธุรกิจทำกำไรหรือขาดทุน FA202 มีแรงจูงใจในการเก็บบันทึกรายได้ทางธุรกิจ การชำระเงิน และสัญญาทั้งหมดเพื่อการบัญชี การประกันภัย และภาษี FA203 เลือกแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการทำบัญชีรวมถึงการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาจากตัวเลือกที่มีอยู่ในด้านต้นทุน ข้อดีและข้อเสียอื่น ๆ โดยควรมีการประเมินความเหมาะสมของแนวทางที่เลือกเป็นระยะ ๆ	FB334 สามารถเลือกแนวทางในการทำบัญชีและการบัญชีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับธุรกิจ
2.2 การจัดการทางการเงินระยะสั้น (Short-term Financial Management)	FK110 รู้ว่ารายได้บางประเภทมีความไม่แน่นอน เช่น ไม่ได้รับเป็นประจำ หรือเท่ากันทุกเดือน จึงจำเป็นที่จะต้องวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ FK111 รู้รายจ่ายของตนเองทั้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และไม่ประจำ	FA204 มีความมุ่งมั่นในการควบคุมตนเองเพื่อแยกการเงินส่วนบุคคลและธุรกิจออกจากกัน FA205 มุ่งมั่นในการติดตามกระแสเงินสดอย่างทันทั่วทั้งที่เป็นระบบ อย่างสม่ำเสมอ	FB293 สามารถใช้จ่าย การซื้อสินทรัพย์ตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง FB335 แยกการเงินส่วนบุคคลและการเงินธุรกิจออกจากกัน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK522 ทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการแยกการเงินส่วนบุคคลและการเงินธุรกิจ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากรวมการเงินทั้งสองส่วน FK523 ทำความเข้าใจว่าปัจจัยต่างๆที่อาจส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดในระยะสั้น เช่น ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ เงื่อนไขการชำระเงินของลูกค้า FK524 ทำความเข้าใจแนวคิดและหลักการทางการเงินพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเงินระยะสั้น (เช่น อัตราเงินเฟ้อ ดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน ค่าเสื่อมราคา) FK525 เข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดของธุรกิจในระยะสั้น เช่น การชำระคืนเงินกู้ FK526 เข้าใจคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินระยะสั้น รวมถึงบัญชีเครดิต เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการกระแสเงินสด FK527 เข้าใจความหมายของอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการธุรกิจในระยะสั้น FK528 เข้าใจและระบุอัตราส่วนทางการเงินในอุตสาหกรรม	FA206 มีทัศนคติที่มองไปที่ความสำเร็จข้างหน้า (Forward Looking) เมื่อเริ่มต้นธุรกิจ FA207 มุ่งมั่นในการชำระเงินตามกำหนดเวลาอย่างทันท่วงทีและเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอ FA208 มีแรงจูงใจและมีทัศนคติในมองไปข้างหน้าสำหรับการคาดการณ์ความต้องการกระแสเงินสดในระยะสั้น	FB336 กำหนดผลตอบแทนให้กับผู้ประกอบการ/เจ้าของกิจการ โดยถือเป็นรายจ่ายของกิจการ FB337 จัดสรรเงินทุนให้เพียงพอเพื่อเริ่มต้นธุรกิจและดำเนินธุรกิจในขณะที่เริ่มทำกำไร FB338 ติดตามกระแสเงินสดระยะสั้นอย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินความต้องการเงินสดในอนาคตและปัญหาสภาพคล่องที่อาจเกิดขึ้น และติดตามความคืบหน้า FB339 บริหารจัดการรายได้และต้นทุนในระยะสั้นเพื่อให้แน่ใจว่าธุรกิจสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายได้สม่ำเสมอ FB340 เปรียบเทียบประมาณการกระแสเงินสดกับข้อมูลกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจริงเพื่อติดตามผลการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ FB341 ใช้อัตราส่วนทางการเงินและการเปรียบเทียบระหว่างอัตราส่วนหนี้ของตนกับของอุตสาหกรรม เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและจัดการธุรกิจในระยะสั้น FB342 จัดการรายได้ ต้นทุน สต็อก และสินค้าคงคลังในระยะสั้น เพื่อให้แน่ใจว่าธุรกิจมีสภาพคล่องเพียงพอสำหรับการ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			ชำระเงินที่ค้างจ่าย เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับซัพพลายเออร์ ภาษี และการผ่อนจ่ายสินเชื่อเมื่อถึงกำหนดชำระ
			FB343 สามารถรวบรวมเงินได้อย่างรวดเร็ว (เช่น เงินกู้ระยะสั้น เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร หรือแฟคตอริง) ในกรณีที่เกิดปัญหากระแสเงินสดไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายประจำ FB344 ประเมินผลที่ตามมาของการชำระเงินล่าช้า (หรือการไม่ชำระเงิน) ของลูกค้า และค้นหาวิธีจัดการกับลูกค้ากลุ่มนี้ (รวมถึงการคัดเลือกลูกค้าอย่างรอบคอบ การประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต การขอชำระเงินล่วงหน้า หรือใช้ประกันเครดิต) FB345 ระบุผลกำไรของผลิตภัณฑ์/บริการที่แตกต่างกัน
2.3 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK179 รู้วิธีการจัดพอร์ตการลงทุนอย่างง่าย FK186 รู้บทบาทของสวัสดิการจากภาครัฐ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อการเกษียณอายุ FK187 รู้ว่าควรเริ่มต้นออมเพื่อเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายในช่วงเกษียณอายุ ตั้งแต่อายุน้อย	FA91 มีทัศนคติว่าการวางแผนระยะยาวเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดี FA94 มีแรงจูงใจที่จะพิจารณาแผนการเงินระยะยาวของผู้ที่อยู่ในอุปการะ FA209 มีความเพียรและความอดทนเมื่อความสำเร็จยังไม่เกิดขึ้นอย่างที่คาดหวังไว้	FB131 สามารถคาดการณ์ความผันผวนของรายได้และค่าใช้จ่าย เพื่อทำแผนการเงินระยะยาว FB132 กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการกับความจำเป็นและความต้องการ (Needs and Wants) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะยาวได้ FB133 ติดตามการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการลงทุน สินทรัพย์ และหนี้สิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK188 รู้ความสำคัญของการวางแผนสำหรับช่วงบั้นปลายชีวิต โดยพิจารณาความจำเป็นด้านการเงินของผู้ที่อยู่ในอุปการะ เพื่อตัดสินใจในการจัดสรรค่าใช้จ่าย หนี้สิน และสินทรัพย์ รวมถึงการเขียนพินัยกรรม FK529 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการเงินธุรกิจในระยะปานกลางถึงยาว (เช่น การทบต้นดอกเบี้ย) FK530 ทำความเข้าใจตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานและอัตราส่วนทางการเงินเพื่อการวางแผนการเงินธุรกิจในอนาคต FK531 ตระหนักถึงค่าใช้จ่ายที่ธุรกิจอาจจะเพิ่มขึ้นเพื่อการเติบโต (เช่น อุปกรณ์ใหม่ พนักงานเพิ่มเติม ใบอนุญาตใหม่ หรือสถานที่ใหม่) FK532 ทำความเข้าใจข้อดีและข้อเสียของทางเลือกของแหล่งเงินทุนต่าง ๆ สำหรับการเติบโตของธุรกิจ รวมถึงการออม หนี้ หรือทุนภายนอก FK533 ทำความเข้าใจผลกระทบทางการเงินของการจ้างพนักงานและการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน	FA210 มั่นใจว่าสามารถจัดการกับความคาดหวังและตั้งความคาดหวังที่เป็นไปได้เกี่ยวกับธุรกิจได้ FA211 มีความเพียรที่จะมุ่งมั่นและทำตามแผนที่วางไว้ได้สำเร็จ FA212 มีความตื่นตัวต่อโอกาสในการพัฒนาธุรกิจ FA213 มีมุมมองเชิงกลยุทธ์ แรงจูงใจและทิศทางระยะยาวในการวางแผนสำหรับธุรกิจล่วงหน้า FA214 ดำเนินการเชิงรุกเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจไปสู่โอกาสในการเติบโต FA215 คำนึงถึงประเด็นด้านจริยธรรมและความยั่งยืนในการบริหารจัดการธุรกิจให้เติบโต	FB136 สามารถคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่สมาชิกในครอบครัวอาจต้องการความช่วยเหลือทางการเงินในระยะยาว FB137 พิจารณาสินทรัพย์และหนี้สินทั้งของส่วนตัวและครัวเรือนเพื่อประกอบการทำแผนการเงินระยะยาว FB138 สามารถจัดทำแผนการเงินระยะยาวเพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในปัจจุบันของผู้อยู่ในอุปการะ และจัดสรรค่าใช้จ่าย หนี้สิน และสินทรัพย์เตรียมพร้อมไว้เมื่อสิ้นอายุขัย และคอยตรวจสอบเป็นครั้งคราว FB346 การจัดการการเงินของธุรกิจโดยคำนึงถึงความต้องการทางธุรกิจในระยะปานกลางและระยะยาว (รวมถึงการขาดแคลนเงินสด ภาวะภาษี การชำระหนี้ อุปกรณ์ล้าสมัย การเติบโตของธุรกิจ ฯลฯ) FB347 จัดการช่วงเวลาของการได้รับรายได้ที่คาดหวังและการชำระหนี้ให้สอดคล้องกัน เพื่อหลีกเลี่ยงการขาดกระแสเงินสดสำหรับการชำระภาระหนี้ FB348 พิจารณาการดำเนินการที่สามารถเพิ่มรายได้ (เช่น นโยบายการกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			และลดค่าใช้จ่าย (เช่น การลงทุนด้านพลังงานสีเขียว) ในระยะกลาง
	FK534 เข้าใจผลกระทบทางการเงินส่วนบุคคลและธุรกิจของกลยุทธ์การเลิกดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน รวมถึงการโอนหรือการขายธุรกิจให้กับบุคคลอื่น (สมาชิกในครอบครัว พนักงาน ฝ่ายบริหาร องค์กรภายนอก) การเผยแพร่สู่สาธารณะ หรือการปิดธุรกิจ FK535 เข้าใจผลกระทบทางการเงินส่วนบุคคลและการล้มละลายของธุรกิจ FK536 รู้วิธีการกำหนดมูลค่าตลาดของธุรกิจเพื่อการขายหรือการสืบทอดธุรกิจ	FA216 มีมุมมองในระยะยาวที่จะคิดกลยุทธ์การเลิกดำเนินธุรกิจล่วงหน้า	FB349 จัดทำแผนธุรกิจและงบประมาณระยะปานกลางเพื่อพัฒนาธุรกิจในระยะปานกลางถึงยาว FB350 วิเคราะห์เหตุผลและโอกาสในการเติบโตของธุรกิจ (เช่น เนื่องจากความต้องการของลูกค้าหรือเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน) และประเมินความเป็นไปได้และความสามารถในการทำกำไรของโอกาสทางธุรกิจเหล่านี้ FB351 ดำเนินการวิเคราะห์การลงทุนเพื่อประเมินความน่าสนใจทางการเงินของการลงทุนสำหรับภาคธุรกิจ FB352 ประเมินทางเลือกสำหรับกลยุทธ์การเลิกดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันล่วงหน้า และอาจขอความช่วยเหลือจากที่ปรึกษามืออาชีพ FB353 การวางแผนการปิด โอน ขาย หรือสืบทอดกิจการล่วงหน้า FB354 ดำเนินการจัดการการเงินของธุรกิจเพื่อเตรียมการโอนหรือปิดกิจการ เช่น การรวบรวมบัญชีลูกหนี้ การขายสินค้าคงคลังและสินทรัพย์ทางธุรกิจ การ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			ชำระหนี้คงค้าง การประมาณมูลค่าทางธุรกิจ และการวางแผนการจัดการกับปัญหาภาษี เงินเดือน และบำนาญ
2.4 การออม (Saving)	FK145 รู้จักอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยตลอดอายุโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) FK392 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์อาจมีลักษณะการพัฒนาย่างยั่งยืนที่แตกต่างกัน		FB105 สามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบที่จะออมเงิน ในขณะที่มีหนี้สินที่ต้องชำระคืน
2.5 การลงทุน (Investing)	FK158 เข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเพื่อ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน อาจมีผลต่อแผนการลงทุนระยะยาว FK160 รู้ว่าราคาของผลิตภัณฑ์การลงทุนเดียวกันอาจแตกต่างกันไปตามผู้ให้บริการและช่องทางการขาย เช่น ทองคำ FK161 เข้าใจว่าค่าธรรมเนียม ค่าคอมมิชชั่น และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของผลิตภัณฑ์การลงทุนขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการและช่องทางการขาย FK166 ตระหนักถึงความเสี่ยงของการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระเงินหรือการลงทุน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ “แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซี” (เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่น ๆ) ซึ่งอาจส่งผลกระทบทางการเงิน	FA83 มีความมั่นใจและมีแรงจูงใจในการจัดพอร์ตการลงทุนโดยประเมินความเหมาะสมรอบด้าน FA84 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ถือครองอยู่ หรืออยู่ในแผนที่จะลงทุน เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์นั้นตรงตามความต้องการด้านความยั่งยืนหรือไม่ FA85 ตระหนักว่าควรสอบถามเกี่ยวกับขอบเขตของผลิตภัณฑ์การลงทุน ว่าตรงตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่ FA86 มีความมั่นใจและแรงจูงใจในการเปรียบเทียบระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การลงทุน เช่น ผลการประเมิน ESG การจัดอันดับองค์กรที่สะท้อนเป้าหมายความยั่งยืน	FB115 รู้วิธีใช้คริปโทเคอร์เรนซีประเภทต่าง ๆ อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมาย FB116 สามารถสร้างพอร์ตโฟลิโอการลงทุน (Investment Portfolio) ที่มีการกระจายความเสี่ยง FB117 สามารถจัดพอร์ตการลงทุนโดยผสมผสานผลิตภัณฑ์การลงทุนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น เงินบำนาญ ประกันชีวิต หรือผลิตภัณฑ์การลงทุนอื่น ๆ FB118 สามารถเลือกกลยุทธ์การลงทุนตามสถานการณ์และความชอบส่วนบุคคล เช่น การลงทุนแบบ DCA (Dollar-Cost Averaging)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK167 ตระหนักว่ามีจลาชีพมักใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ FK170 รู้ถึงความสำคัญของการจัดพอร์ตการลงทุน (Asset allocation) ในผลิตภัณฑ์การลงทุนต่าง ๆ FK171 เข้าใจถึงประโยชน์ของการแยกพอร์ตการลงทุนตามเป้าหมาย FK172 รู้จักผลิตภัณฑ์การลงทุนอย่างยั่งยืนที่มีอยู่ในตลาด เช่น หุ้นยั่งยืน FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG)	FA179 มีแรงจูงใจในการติดตามการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเกิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	FB119 ทำการติดตามการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ และปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม FB120 สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนที่ถือครองอยู่เสมอ เช่น ทองคำ คริปโทเคอร์เรนซี FB121 สามารถคำนวณสัดส่วนของมูลค่าการลงทุนเพื่อปรับพอร์ตการลงทุนให้เหมาะสม FB122 สามารถหาผลิตภัณฑ์การลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการด้านความยั่งยืนของตนเอง FB123 สามารถผสมผสานความชอบส่วนบุคคล เป้าหมายการลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาในการลงทุน และความยั่งยืนมาใช้ในการตัดสินใจลงทุน FB124 สามารถสอบถามที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การลงทุนที่มีการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน FB125 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การออมและการลงทุนที่น่าเชื่อถือ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK393 รู้ว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันอาจมีลักษณะความยั่งยืนที่แตกต่างกัน FK394 ตระหนักว่ากลยุทธ์การลงทุนที่แตกต่างกันสามารถนำไปใช้ในการลงทุนตามความต้องการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตนเอง เช่น หลีกเลี่ยงการลงทุนในภาคส่วนหรือบริษัท หรือมีส่วนร่วมกับการกำหนดเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง FK410 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ Crypto-Assets ประเภทต่าง ๆ และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงและแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กลุ่มนี้		FB126 สามารถมีส่วนร่วมในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ถือหุ้น โดยพิจารณาว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ความยั่งยืน ESG และความชอบส่วนบุคคลหรือไม่ FB266 เลือกกลยุทธ์การลงทุนในแง่ของการถอนการลงทุนหรือการมีส่วนร่วมหรือทั้งสองตามสถานการณ์และความชอบส่วนบุคคล FB295 สามารถลงทุนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2.6 เกษียณ (Retirement)	FK189 รู้ความสำคัญของการสร้างความมั่นคงทางการเงินตั้งแต่เริ่มทำงาน โดยเริ่มออมเพื่อการเกษียณตั้งแต่อายุน้อย FK190 รู้จักผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณประเภทต่าง ๆ ที่มีให้บริการ เช่น เงินบำนาญ เงินบำนาญประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ FK191 รู้ว่าผู้ใดมีสิทธิจะได้เงินบำนาญ และได้เท่าไรจากภาครัฐ	FA95 มีความมั่นใจในการวางแผนเกษียณ FA96 คำนึงถึงการสร้างสมดุลของคุณภาพชีวิตในปัจจุบันและอนาคต เช่น ไม่เก็บออมเยอะเกินไปจนไม่เพียงพอแก่การใช้ชีวิตในปัจจุบัน FA97 มั่นใจที่จะถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณ ว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่	FB139 ทำการวางแผนสร้างความมั่นคงทางการเงินตั้งแต่ช่วงวัยเริ่มทำงาน FB140 สามารถเลือกแผนเกษียณและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อให้หลังเกษียณมีเงินเพียงพอ FB141 คำนึงถึงทรัพยากรที่มีและภาระผูกพันต่าง ๆ เมื่อวางแผนเกษียณ เช่น รายได้ ภาระค่าใช้จ่าย หนี้ที่อาจผูกพันไปจนถึงตอนเกษียณ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK192 รู้ความแตกต่างระหว่างเงินออมเพื่อการเกษียณภาคบังคับและภาคสมัครใจ FK193 รู้ว่ามีเครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือ เพื่อใช้ในการคำนวณเงินเกษียณ และบริหารจัดการเงินเพื่อการเกษียณ FK194 รู้ความเสี่ยงจากการถอนหรือกู้เงินออมเพื่อเกษียณออกมาใช้ก่อนเกษียณ FK195 รู้ความสำคัญของการวางแผนใช้จ่ายเงินในช่วงหลังจากเกษียณอายุ FK196 รู้จักทางเลือกในการนำเงินจากผลิตภัณฑ์เพื่อการเกษียณออกมาใช้จ่าย เช่น การทยอยถอนเงินจากกองทุนเพื่อการเกษียณ หรือถอนออกมาทั้งก้อน FK197 รู้จักผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด		FB142 สามารถมองหาสิทธิประโยชน์จากการออมเพื่อเกษียณ เช่น ค่าลดหย่อนภาษี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการออมมากขึ้น FB143 ทำตามแผนเกษียณและปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม เพื่อให้เก็บเงินได้ตามเป้าหมายการเกษียณ FB144 สามารถบริหารจัดการเงินออมเพื่อการเกษียณ รวมถึงการบริหารจัดการเงินออมเมื่อเกษียณอายุแล้ว FB145 สามารถตัดสินใจตามผลกระทบของวิธีการ สะกิดให้เกิดพฤติกรรม (Nudge) ที่เกี่ยวกับการออมเพื่อเกษียณ เช่น ถ้าจะไม่เลือกเข้าร่วมกองทุนบำเหน็จบำนาญที่เป็นค่าเริ่มต้น (Default) ต้องเลือกลาออกจากการเข้าร่วม (Opt-Out) หรือบังคับจ่ายเงินสมทบขั้นต่ำในการเก็บเงินเกษียณ FB146 เลือกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณ ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของตนเองและมีคุณลักษณะด้านความยั่งยืน
2.7 สินเชื่อ (Credit)	FK204 เข้าใจความสำคัญของการประเมินความสามารถในการชำระคืน	FA105 มีความมั่นใจที่จะขอข้อมูลสินเชื่อเพิ่มเติม	FB150 ไม่ก่อหนี้มากเกินไปหรือเกินกว่าอัตราส่วนที่เหมาะสม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ก่อนก่อหนี้ และตระหนักถึงความเป็นไปได้ที่จะมีเงินไม่พอใช้จ่ายเมื่อต้องชำระหนี้ FK207 รู้ว่าผู้ให้กู้จะพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้จากข้อมูลแหล่งรายได้ ขนาดของวงเงินกู้ และประวัติการชำระหนี้ ร่วมกับข้อมูลอื่น FK209 เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนี้ในระบบและนอกระบบ FK213 รู้จักแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อและข้อดีข้อเสียของสินเชื่อแต่ละประเภท ตลอดจนวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อของตนเอง FK216 รู้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยต่อสินเชื่อบางประเภท เช่น สินเชื่อบ้านที่อัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลงตามอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (เช่น MLR MOR หรือ MRR)² FK218 เข้าใจประโยชน์และเงื่อนไขของการชำระหนี้บัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันมากกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำ FK219 ตระหนักว่ารายการใช้จ่ายในบัตรเครดิตล่าสุด อาจจะไม่แสดงอยู่ใน	FA106 มีความมั่นใจที่จะเลือกประเภทของสินเชื่อและผู้ให้กู้ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้เครื่องมือเปรียบเทียบ FA107 มีความมั่นใจที่จะชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนด FA108 มีแรงจูงใจที่จะยอมรับและแก้ไขปัญหาทางการเงินของตนเอง	FB152 ขอสินเชื่อเท่าที่จำเป็น โดยประเมินจากภาระดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายและความสามารถในการชำระหนี้ รวมถึงผลกระทบต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้ FB154 สามารถเลือกสินเชื่อได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เช่น อัตราดอกเบี้ย ค่างวดที่ต้องจ่ายต่อเดือน ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายทั้งหมด FB155 สามารถใช้เครื่องมือเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์สินเชื่อเพื่อประเมินต้นทุนและคุณสมบัติอื่น ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้ FB156 ตัดสินใจกู้ยืมและบริหารจัดการหนี้ตามงบการใช้จ่ายที่วางแผนไว้ FB157 จัดบันทึกข้อมูลภาระหนี้ที่ต้องชำระ FB158 ชำระหนี้ก่อนกำหนด หากมีเงินพอ โดยคำนึงถึงค่าธรรมเนียมการชำระ

² MLR (Minimum Loan Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารกำหนดเรียกเก็บลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี, MOR (Minimum Overdraft Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี ประเภทเงินเบิกเกินบัญชี และ MRR (Minimum Retail Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี ไม่มีประวัติเสียทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	รายการในใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิต (Statement) ฉบับล่าสุด		หนี้สินก่อนกำหนดเทียบกับต้นทุนการกู้ยืมอื่น ๆ ที่ประหยัดได้
	FK221 รู้ว่าสามารถเจรจากับผู้ให้กู้เกี่ยวกับสัญญากู้ยืมได้ แต่ผลการพิจารณาขึ้นอยู่กับผู้ให้กู้ FK222 รู้จักหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาหนี้ FK224 รู้วิธีตรวจสอบข้อมูลเครดิต และรู้ว่าควรติดต่อหน่วยงานใดหากข้อมูลเครดิตไม่ถูกต้อง FK225 รู้ว่าผู้ให้กู้มีเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อที่แตกต่างกัน ถึงแม้จะมีข้อมูลเครดิตที่เหมือนกัน FK226 เข้าใจถึงความสำคัญของคะแนนเครดิต (Credit scoring) FK227 รู้วิธีการสร้างคะแนนเครดิต (Credit scoring) อาจมาจากการประมวลผลด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) และอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา FK228 รู้จักปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนเครดิต (Credit Scoring) FK232 เข้าใจว่าวงเงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft หรือ OD) เป็นรูปแบบหนึ่งของสินเชื่อที่ต้องจ่ายคืนและมีดอกเบี้ย ซึ่งอาจเป็นบริการหนึ่งในบัญชีเงินฝาก		FB159 ชำระหนี้คืนเต็มจำนวน และตรงเวลาทุกครั้ง หรือชำระหนี้ให้ได้มากที่สุด (ไม่น้อยกว่าขั้นต่ำ) FB160 เสร็จจากเจ้าหนี้ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ FB161 พิจารณาโอกาสที่จะสร้างหรือเพิ่มรายได้ในอนาคต เมื่อตัดสินใจว่าจะก่อหนี้ FB162 พยายามพัฒนาคะแนนเครดิต (Credit scoring) FB163 พิจารณาได้ว่าพฤติกรรมใดมีผลต่อคะแนนเครดิต (Credit scoring) รวมถึงการประมวลผลด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) FB166 พิจารณาถึงผลกระทบทางสังคมและทางการเงิน เมื่อขอให้ผู้อื่นมาค้ำประกันให้ เช่น ทะเลาะกัน เสียเพื่อน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	บางประเภท FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-Peer Lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะ และ ความเสี่ยงต่าง ๆ FK239 เข้าใจว่า "ซื้อก่อน จ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later หรือ BNPL)" เป็นรูปแบบหนึ่งของการกู้เงิน และ อาจต้องเสียดอกเบี้ย FK395 ตระหนักว่ามีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยหลายประเภทรวมถึง เช่น Green Mortgages สำหรับที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม		
2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)	FK248 เข้าใจผลกระทบของการไม่ชำระหนี้ต่อคะแนนเครดิต (credit scoring) เช่น คะแนนเครดิตลดลง ซึ่งอาจทำให้ ไม่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อ FK251 รู้วิธีจัดลำดับการชำระหนี้ เมื่อมีหนี้หลายก้อน แต่มีเงินไม่พอจ่ายหนี้ ทั้งหมด FK252 รู้จักหน่วยงานที่ให้คำปรึกษา หรือให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาหนี้ FK253 รู้วิธีแก้ปัญหาหนี้หากชำระหนี้ ไม่ไหว เช่น ขอลดค่างวด ขอลดอัตรา ดอกเบี้ย ขอพักชำระเงินต้น	FA113 มีความมั่นใจที่จะปรึกษาผู้อื่น เกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้	FB171 ตรวจสอบภาระหนี้ที่มีทั้งหมด FB172 เปรียบเทียบเจ้าหนี้ หากไม่สามารถ ชำระหนี้ตามกำหนดได้ FB173 พิจารณาถึงความจำเป็นที่ตรง เป็นอย่างดี หากต้องก่อหนี้ใหม่เพื่อจ่าย หนี้เก่า FB174 เข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหา หนี้สิน เมื่อเข้าข่ายว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัว FB294 สามารถจัดการหนี้สินตามหลัก แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.9 การจดทะเบียน ภาษี และ ข้อกำหนดทางกฎหมาย (Registration, Taxes and Legal Requirements)	FK506 ตระหนักถึงประเภทธุรกิจที่มีอยู่ในประเทศและทำความเข้าใจผลกระทบทางกฎหมาย การคลัง และทางการเงิน FK507 เข้าใจว่าภายใต้โครงสร้างธุรกิจบางอย่าง เจ้าของธุรกิจสามารถรับผิดชอบต่อหนี้ของธุรกิจเป็นการส่วนตัวได้ FK508 เข้าใจถึงข้อดี ข้อจำกัด และผลที่อาจเกิดขึ้นจากการจดทะเบียนธุรกิจอย่างเป็นทางการหรือเปลี่ยนธุรกิจนอกระบบให้กลายเป็นธุรกิจที่เป็นทางการ FK509 ตระหนักถึงข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดและเป็นเจ้าของธุรกิจ (รวมถึงใบอนุญาต การประกันภัย เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ เรื่องภาษี งบการเงิน) FK510 เข้าใจว่าธุรกิจควรปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบสถานะการดำเนินงาน (เช่น เพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนบางแห่ง) FK511 มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีต่าง ๆ ที่อาจนำไปใช้กับธุรกิจ (เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีนิติบุคคล และภาษีการขาย) และ ความรับผิดชอบทางธุรกิจในการชำระภาษี	FA196 มั่นใจในการจัดการและดำเนินการตามข้อกำหนดทางกฎหมายตามกำหนดเวลา FA197 ให้ความสำคัญกับการจัดการกับภาระผูกพันทางกฎหมายอย่างทันเวลาและในอนาคต	FB326 ประเมินและเลือกรูปแบบทางกฎหมายที่ดีที่สุดสำหรับธุรกิจ โดยอาจได้รับความช่วยเหลือจากที่ปรึกษามืออาชีพ ตามความต้องการและแรงบันดาลใจทางธุรกิจ FB327 จัดการกับข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดและดำเนินธุรกิจอย่างทันทั่วทั้งที่ เช่น การจัดเตรียมงบการเงิน การจัดการกับใบอนุญาต การยื่นและนำส่งภาษี และการประกันภัยภาคบังคับ FB328 สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดการตรวจสอบวิเคราะห์สถานะได้หากจำเป็น FB329 เลือกแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการจัดการบัญชีเงินเดือนและเงินบำนาญของพนักงาน รวมถึงการใช้ซอฟต์แวร์ หรือการจ้างนักบัญชี FB330 ประเมินความเหมาะสมของแนวทางที่เลือกสำหรับการจัดการเงินเดือนและเงินบำนาญของพนักงานเป็นระยะ ๆ FB331 จัดการและดำเนินการตามข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลิกธุรกิจ รวมถึงภาระด้านภาษีและ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			การประกันภัย และการยกเลิกใบอนุญาต และสัญญาจ้างงานของพนักงาน
	FK512 ตระหนักถึงการลดหย่อนภาษีหรือเงินอุดหนุนสำหรับ MSMEs FK513 ตระหนักถึงขั้นตอนการบริหารและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างพนักงานหรือผู้ฝึกงาน (เงินเดือน เงินบำนาญ การดูแลสุขภาพ ความปลอดภัย) FK514 ตระหนักถึงทางเลือกต่าง ๆ ในการจัดการเงินเดือนและเงินบำนาญของพนักงาน (ทำเอง การจ้างนักบัญชี) และข้อดีและข้อเสีย FK515 ตระหนักถึงข้อกำหนดทางกฎหมายและการเงินที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การเลิกธุรกิจที่แตกต่างกัน FK516 ตระหนักถึงผลกระทบทางกฎหมายและข้อกำหนดของการล้มละลาย		

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยง ผลตอบแทน และการประกันภัย (Risk and Reward and Insurance)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 รู้ว่าผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัลบางอย่าง (เช่น สินทรัพย์ดิจิทัล ICO (Initial Coin Offering)) มีความเสี่ยงมากกว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบเดิม	FA115 มีแรงจูงใจในการลดความเสี่ยงเมื่อจำเป็น	FB175 คำนึงถึงความเสี่ยงในการสูญเสียรายได้บางส่วนหรือทั้งหมดจากการเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตกงาน เสียชีวิตของสมาชิกในครอบครัว หรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ
	FK268 รู้จักเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีมูลค่าความเสียหายสูง และมีความสำคัญ เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ	FA116 มีความมั่นใจในการตัดสินใจเมื่อมีความเสี่ยงเกิดขึ้น	FB176 สามารถกำหนดความเสี่ยงที่เหมาะสมกับตนเอง
	FK270 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทุกครั้งเมื่อตัดสินใจเรื่องการเงิน เช่น ความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้เมื่อซื้อบ้าน ความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้เมื่อทำการลงทุน	FA117 มีความมั่นใจที่จะประเมินความเสี่ยงของตนเอง โดยไม่ได้รับอิทธิพลจากข่าวหรือกระแสสังคม (หลีกเลี่ยงการมีอคติ)	FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจ)
	FK272 เข้าใจว่าทำไมการมีอายุยืนยาวก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการวางแผนเกษียณ	FA118 มีแรงจูงใจที่จะนำข้อมูล สถิติ หรือตัวเลขที่มีอยู่มาประกอบการพิจารณาความเสี่ยง	FB178 ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้บล็อกเชน (Blockchain) อย่างสินทรัพย์ดิจิทัล และ ICO (Initial Coin Offering)
	FK274 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่จะมีเงินไม่พอใช้หากอายุยืนยาว	FA119 มีแรงจูงใจที่จะระบุระดับความเสี่ยงของตนเอง รวมถึงกำหนดระดับความเสี่ยงสูงสุดที่ตนเองจะยอมรับได้	FB180 สามารถแยกแยะระหว่างการลงทุนที่น่าเชื่อถือกับการหลอกลวงได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK396 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อทางการเงิน (ปัจจัยทางการเงิน เมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และส่วนบุคคล เช่น อายุที่ยืนยาว)	FA120 มีความมั่นใจที่จะรับความเสี่ยงทางการเงินที่ประเมินได้	
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มตามความต้องการ (On demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่ไหน จ่ายแค่นั้น (Usage-based insurances) FK285 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล อาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม FK287 รู้ว่ามีหน้าที่ตามกฎหมายในการปกป้องตนเองเมื่อต้องเผชิญกับการถูกเอาเปรียบด้านการเงิน FK290 เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเมื่อสมัครทำประกันภัย เช่น การแถลงประวัติสุขภาพ FK291 รู้ถึงความเสี่ยงจากการทำประกันภัยน้อยเกินไป (Underinsured) และต้นทุนจากการทำประกันภัยที่มากเกินไป (Overinsured) FK294 รู้ว่าข้อเสนอบริการประกันภัยอาจอ้างอิงตามข้อมูลส่วนบุคคล ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่	FA125 มีแรงจูงใจในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน FA126 มีแรงจูงใจในการซื้อหรือทบทวนกรมธรรม์ประกันภัย	FB184 ตรวจสอบว่าการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินของครอบครัวของตนเอง ก่อนที่จะตัดสินใจทำประกันเพิ่มเติม FB185 สามารถตัดสินใจได้ว่าผลิตภัณฑ์ประกันภัยใดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันของตนเอง FB187 พิจารณาย่างถี่ถ้วนถึงความคุ้มค่าของประกันภัยที่จ่ายไป FB189 สามารถประเมินความเสียหายด้านทรัพย์สินที่อาจเกิดขึ้นเมื่อประสบภัยธรรมชาติ และสามารถทำประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงนั้นได้ตามความเหมาะสม FB190 ศึกษาข้อมูลความเสี่ยงเพื่อวางแผนป้องกัน หรือบรรเทาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่อาจส่งผลกระทบต่อทางการเงิน FB192 ไตร่ตรองถึงประโยชน์ของประกันภัยเมื่อมีความเสี่ยงเกิดขึ้น เช่น เมื่อซื้อรถยนต์ ควรพิจารณาทำประกันภัย

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	(Big data) และข้อมูลอื่น ๆ		รณยนต์ เพื่อบรรเทาความเสียหายกรณีประสบอุบัติเหตุ
	FK295 รู้จักวิธีประกันความเสี่ยงที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น การประกันพืชผล FK296 รู้ว่าสวัสดิการที่ได้รับจากภาครัฐจะช่วยบรรเทาความเสียหาย อาจมีข้อจำกัด FK297 รู้ว่าภาครัฐมีนโยบายช่วยเหลือประชาชนเมื่อประสบปัญหาทางการเงินตามเงื่อนไขที่กำหนด FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย		FB193 สามารถเลือกใช้ประกันภัยได้อย่างเหมาะสม FB194 ทำประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีระดับมูลค่าความเสียหายสูง เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตก ทำให้เสียชีวิต FB195 ทบทวนให้ความคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัยมีเพียงพออย่างสม่ำเสมอ FB196 เรียกร้องค่าสินไหมประกันภัยให้เหมาะสม หากจำเป็น FB197 คำนึงถึงการกระทำและพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองและเบี้ยประกันภัย เช่น การปกปิดข้อเท็จจริง การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ
3.3 ความเสี่ยงส่วนบุคคลและการประกันภัย (Personal Risk and Insurance)	FK537 เข้าใจถึงความจำเป็นในการวางแผนเกี่ยวกับความต้องการด้านการเกษียณอายุและการรักษาพยาบาลของผู้ประกอบการ/เจ้าของ	FA217 ดำเนินการเชิงรุกเพื่อตอบสนองความต้องการด้านประกันสุขภาพและประกันบำนาญของผู้ประกอบการ/เจ้าของ	FB355 ประเมินความเพียงพอของสวัสดิการภาครัฐสำหรับค่ารักษาพยาบาลและเงินบำนาญ สำหรับผู้ประกอบการ/เจ้าของ และดำเนินการหาเพิ่มเติมหากจำเป็น FB356 คำนึงถึงโอกาสในการทำประกันชีวิตของผู้ประกอบการ/เจ้าของ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.4 ความเสี่ยงทางธุรกิจและการประกันภัย (Business Risk and Insurance)	FK304 เข้าใจว่าปัจจัยด้านความยั่งยืนและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อาจมีผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน FK305 รู้ว่าความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคมหรือธรรมาภิบาลอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัท FK538 ทำความเข้าใจแหล่งที่มาของความผันผวนของกระแสเงินสดและความเสี่ยงโดยรวมของธุรกิจ รวมถึงความล้มเหลวชั่วคราว ความแปรปรวนของรายได้ การโจรกรรม/การสูญเสีย/ความเสียหาย การเจ็บป่วย การเสียชีวิตของผู้ประกอบการ/เจ้าของ ความเสียหายต่อบุคคลที่สาม เป็นต้น FK539 เข้าใจว่าการประกันภัยสามารถใช้เพื่อครอบคลุมความเสี่ยงทางธุรกิจบางประการ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดด้วย FK540 เข้าใจว่าสามารถใช้กลยุทธ์บางอย่างเพื่อลดความเสี่ยงได้นอกเหนือจากการประกันภัย FK541 ระบุความเสี่ยงที่มีผลกระทบทางการเงินในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน	FA218 ยินดีที่จะรับความเสี่ยง (ที่ควบคุมได้) ในระดับหนึ่ง FA219 เตรียมพร้อมเผชิญกับความไม่แน่นอน การถดถอย และความล้มเหลวชั่วคราว FA220 มีความเพียรและความอดทนในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลง FA221 มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเมื่อสถานการณ์ภายนอกหรือทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงไป	FB201 คำนึงถึงผลตอบแทนของการลงทุน ความมั่นคงและความยั่งยืนทางการเงินของตนเอง เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในการลงทุน FB357 มีแผนรับมือกับค่าใช้จ่ายทางธุรกิจที่ไม่คาดคิด FB358 พัฒนาแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ และการวางแผนสำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด พิจารณาความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด' และผลกระทบต่อความอยู่รอดของธุรกิจ FB359 ทำประกันภัยสำหรับอุปกรณ์และทรัพย์สินหลักที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจ และประเมินความครอบคลุมของประกันภัยที่เลือกเป็นระยะๆ FB360 จัดสรรเงินทุนให้เพียงพอในการดำเนินธุรกิจในช่วงเวลาที่มีกำไรน้อยหรือเหตุฉุกเฉิน FB361 มีแหล่งรายได้ที่หลากหลาย (เช่น ผ่านลูกค้าที่แตกต่างกัน หรือผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน หรือสถานที่ตั้งที่แตกต่างกัน)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK542 เข้าใจว่าปัจจัยและความเสี่ยงใดที่อาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนและการเติบโตของธุรกิจเมื่อเวลาผ่านไป FK543 ตระหนักว่าการจัดทรัพยากรเพื่อไว้สำหรับฉุกเฉินที่มากเกินไปอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและการเติบโตของธุรกิจ		FB362 พิจารณาถึงผลทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการร้องเรียนของลูกค้า หรือการสูญเสียชื่อเสียงของธุรกิจ FB363 สามารถรับมือกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้ FB364 คำนึงถึงแหล่งที่มาของความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการตัดสินใจในการเติบโต เช่น การสำรวจตลาดที่ไม่รู้จัก

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK322 ระบุบทบาทของหน่วยงานผู้ให้คำปรึกษาทางการเงิน ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเลือกขอคำปรึกษาได้อย่างเหมาะสม FK323 รู้ว่าที่ปรึกษาทางการเงินแต่ละราย อาจให้คำปรึกษาที่แตกต่างกัน FK397 ตระหนักถึงหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงินในการสอบถามลูกค้าเกี่ยวกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนก่อนให้คำแนะนำ	FA129 มีความมั่นใจที่จะให้ความรู้ทางการเงินแก่ผู้อื่น FA222 พร้อมเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ FA223 มีแรงจูงใจในการพัฒนาความรู้หรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ยังขาด	FB220 หาคำแนะนำทางการเงินจากผู้เชี่ยวชาญหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เมื่อมีข้อสงสัย ต้องการความช่วยเหลือ และประเมินความน่าเชื่อถือก่อนนำไปใช้ FB365 แยกแยะแหล่งที่มาของข้อมูลทางการเงินที่น่าเชื่อถือ เป็นกลาง และมีคุณภาพสูง จากแหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือและมั่วคลิด FB366 พัฒนาความรู้และทักษะทางการเงินทางการเงินที่ยังขาดของตนเอง ผ่านการศึกษาด้วยตนเอง โปรแกรม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			การศึกษาที่มีอยู่ การให้คำปรึกษา หรือโอกาสในการเรียนรู้อื่น ๆ
	FK411 ตระหนักถึงการมีอยู่ของเครื่องมือให้คำปรึกษาดิจิทัล รวมถึงเครื่องมือแนะนำ Robo และ Hybrid ที่รวมคำแนะนำของมนุษย์และ Robo FK544 ตระหนักถึงช่องว่างในความรู้และทักษะทางธุรกิจทางการเงินของตัวเอง FK545 ทราบว่าแหล่งข้อมูลทางการเงินบางแหล่งอาจไม่น่าเชื่อถือ ไม่เป็นกลาง และมีคุณภาพต่ำ FK546 ตระหนักถึงโอกาสในการพัฒนาความรู้และทักษะทางธุรกิจทางการเงินของตนเอง และการขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำทางการเงิน รวมถึงต้นทุนที่อาจเกิดขึ้น FK547 ตระหนักถึงโอกาสในการเข้าร่วมบ่มเพาะธุรกิจและเร่งรัดเพื่อรับความช่วยเหลือในการบริหารจัดการเงินของธุรกิจ		FB367 ตัดสินใจได้ว่าเมื่อใดที่ต้องการความช่วยเหลือจากมืออาชีพ ที่ปรึกษาทางด้านกฎหมายหรือการเงิน และขอคำแนะนำเมื่อใดก็ตามที่เป็นกรณีนี้ FB368 พิจารณาโอกาสในการสนับสนุนการพัฒนาความรู้ทางการเงินของพนักงาน
4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)			FB227 แจ้งผู้ให้บริการ หากไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ หรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในสัญญา
4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือน	FA154 มีความมั่นใจที่จะต่อรองเงื่อนไขการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน	FB230 มีความต้องการผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินคุณภาพดี โดยคำนึงถึงคุณลักษณะความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์และความชื่นชอบส่วนบุคคล

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	จำนวนมากซึ่งอาจรวมถึงความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรม FK399 ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินบางอย่างได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรมเฉพาะเจาะจง FK400 สามารถกำหนดความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนได้โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ FK401 ตระหนักถึงการนำมาใช้และความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์และฉลากที่ยั่งยืนต่าง ๆ FK402 ตระหนักว่านอกเหนือจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปแล้วอาจมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการค้าเงินธุรกิจซึ่งอาจจะหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรป FK403 ตระหนักถึงการจัดทำ Taxonomy หรือการแบ่งประเภทและจัดกลุ่มกิจกรรมเศรษฐกิจเพื่อระบุกิจกรรมที่สนับสนุนเศรษฐกิจที่ยั่งยืน FK404 ตระหนักถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัททางการเงิน กองทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงข้อกำหนดการ	FA155 มีความมั่นใจที่จะประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการทางการเงินแต่ละราย FA156 มีแรงจูงใจที่จะประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ และเปลี่ยนผู้ให้บริการทางการเงินหากบริการไม่มีคุณภาพหรือเก็บค่าธรรมเนียมสูง FA158 มีความมั่นใจที่จะเรียกร้องค่าชดเชยเมื่อเกิดความเสียหาย หรือให้ปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ FA176 มีแรงจูงใจที่จะเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายด้านความยั่งยืนของผู้ให้บริการทางการเงินและการนำไปปรับใช้กับผลิตภัณฑ์และบริการที่นำเสนอ FA177 มีแรงจูงใจในการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน FA178 มีแรงจูงใจในการวิจัยมาตรฐานและฉลากที่มีอยู่และเพื่อทำความเข้าใจ	FB234 เปลี่ยนผู้ให้บริการหากบริการไม่มีคุณภาพหรือเก็บค่าธรรมเนียมสูง FB240 พิจารณาต้นทุนในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป เช่น รีไฟแนนซ์บ้าน เปลี่ยนไปใช้บัญชีธนาคารอื่น FB267 คำนึงถึงความชอบส่วนบุคคล รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืน เมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสม FB268 สามารถอธิบายความชอบของตนเองต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ (เช่น ในแง่ของความเสี่ยงหรือความชอบ รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนของตนเอง) FB269 ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยสอดคล้องกับชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนตามมาตรฐานและฉลากที่เชื่อถือได้สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FB270 สามารถค้นหาข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงข้อมูลด้านความยั่งยืน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนและการเข้าถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้		
	FK405 รู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและจัดทำบันทึกเกี่ยวกับความยั่งยืนของกองทุน FK406 เข้าใจเอกสารการเปิดเผยเกี่ยวกับบริษัท เงินทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน		FB271 สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งโดยสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน และความต้องการอื่น ๆ โดยอาศัยข้อมูลเปิดเผยในกองทุนบริษัท หรือผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน FB272 เลือกกองทุนที่รับผิดชอบต่อข้อผูกพันในการมีส่วนร่วม เช่น โดยการตรวจสอบบันทึกการลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี
4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 รู้วิธีระบุประเภทของภัยทางการเงินที่พบเห็นบ่อย เช่น แชร่ลูกโซ่ แก๊งคอลเซนเตอร์ FK363 รู้วิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจเป็นการหลอกลวง รวมถึงรู้ว่าไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบนช่องทางออนไลน์ FK364 รู้รูปแบบ ลักษณะ ข้อสังเกตของภัยทางการเงิน และรู้วิธีการป้องกันตนเองจากภัยทางการเงิน FK365 รู้วิธีรักษาความปลอดภัยในการใช้บริการทางการเงิน	FA161 เชื่อว่าการทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เป็นความรับผิดชอบของตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทางการเงิน FA162 รู้ถึงผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น หากตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ FA163 มีความมั่นใจในการแยกแยะว่าผู้ติดต่อมายื่นข้อเสนอหรือคำแนะนำที่น่าสงสัยอาจเป็นมิจฉาชีพ FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง	FB245 สามารถทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากมิจฉาชีพ FB246 เก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล เงินสด ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่านต่าง ๆ ให้ปลอดภัย FB247 ปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน FB248 สามารถแก้ปัญหาได้เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	เช่น รักษารหัสผ่าน (PIN numbers) FK366 รู้ว่าเมื่อใช้บริการทางการเงิน ทั้ง Online และ Offline อาจเจอ ความเสี่ยงจากภัยทางการเงิน FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งาน ระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสก ข้อมูล FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บ รักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อ ของผ่านทางอินเทอร์เน็ต FK369 เข้าใจว่าการยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมจ่ายเงินหรือโอนเงินช่วยป้องกัน ภัยทางการเงิน FK370 รู้ว่าควรขอความช่วยเหลือ หรือ แจ้งเบาะแสภัยทางการเงินได้ที่ หน่วยงานใด FK371 รู้ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ หากตกเป็นเหยื่อของภัยทางการเงิน	FA165 มีแรงจูงใจที่จะยอมรับผลของ การตัดสินใจหรือการกระทำที่ผิดพลาด ที่เกิดจากการหลงเชื่อมีฉ้อฉล FA166 มีความมั่นใจที่จะแจ้งเบาะแส หากพบเหตุการณ์ที่เข้าข่ายเป็นภัย ทางการเงิน FA167 มีความมั่นใจที่จะดำเนินการ เมื่อเกิดเหตุให้สงสัยว่าตกเป็นเหยื่อภัย ทางการเงิน เช่น อายัดบัญชี แจ้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง FA168 มีความมั่นใจที่จะตรวจสอบและ ระบุว่าสถานการณ์ที่น่าสงสัยเป็นภัย ทางการเงินหรือไม่ และดำเนินการ เพื่อหลีกเลี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อ FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความ ปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่าน ให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและ แตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB249 ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภัยทาง ทางการเงินเป็นประจำ FB250 สามารถประเมินได้ว่าผู้ที่ติดต่อ มาเป็นมีฉ้อฉลหรือไม่ FB251 สามารถวิเคราะห์การสนทนา ข้อเสนอ และคำแนะนำ ว่ามีแนวโน้ม ที่จะเป็นการหลอกลวงหรือไม่ FB252 ปฏิเสธการสนทนากับผู้ที่อ้างว่า เป็นตัวแทนของสถาบันการเงิน หากสงสัยว่าเป็นการหลอกลวง FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มีฉ้อฉล ในกรณีที่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล FB273 ปรับการตัดสินใจลงทุน เมื่อ ตระหนักถึงการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง (Greenwashing)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK372 รู้ว่ามีการหลอกลวงที่เกี่ยวกับการลงทุน FK373 รู้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางการเงินและการเตือนภัยต่าง ๆ FK407 เข้าใจแนวคิดของการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง หรือ Greenwashing และการนำไปใช้แนวคิดนี้ไปใช้		FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK381 รู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินและมาตรการที่ช่วยลดหย่อนภาษี FK382 รู้ข้อกำหนดทางภาษีของผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทต่าง ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เงินฝาก FK383 รู้ว่าสามารถยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ได้		FB254 ติดตามมาตรการทางภาษีที่อาจเกี่ยวข้องกับตนเอง FB255 สามารถวางแผนการจ่ายภาษีหรือขอคืนภาษีของตนเอง FB256 สามารถจ่ายภาษีหรือขอคืนภาษีของตนเอง FB258 คำนึงถึงภาษีที่ต้องจ่ายเมื่อทำแผนใช้เงิน และวางแผนการเงิน FB259 วางแผนระยะยาวสำหรับภาษีจากรายได้ก้อนใหญ่ที่อาจจะได้รับในอนาคต เช่น สำรองเงินสำหรับจ่ายภาษีเงินได้จากการเกษียณอายุ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK385 มีความเข้าใจว่าโครงสร้างของระบบการเงินอาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจสร้างธุรกิจใหม่ FK408 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่นภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรืออัตราเงินเฟ้อสูงและปัจจัยอื่น ๆ (เช่นที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศสิ่งแวดล้อมหรือโรคระบาด) อาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินและความมั่นคงส่วนบุคคล FK409 เข้าใจว่าการตัดสินใจทางการเงินของแต่ละบุคคลมีผลต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนและสังคมโดยรวม ผลกระทบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ซื้อ FK548 เข้าใจว่าปัจจัยภายนอก (ตลาดท้องถิ่น คู่แข่ง ฯลฯ) อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ และธุรกิจอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน FK549 ทำความเข้าใจบทบาทของผู้ที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเงิน FK550 เข้าใจปัจจัยหลักทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้ FK551 เข้าใจผลกระทบต่อธุรกิจจากการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและการเงิน เช่น อัตราเงินเฟ้อ ภาวะ	FA224 มีความมุ่งมั่นในการติดตามข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ FA225 มีการมองไปข้างหน้าเพื่อประเมินและคำนึงถึงผลที่ตามมาจากการตัดสินใจทางธุรกิจในภาพรวมที่กว้างขึ้น FA226 กระตือรือร้นในการใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและการเงินเพื่อให้ธุรกิจเติบโต	FB260 ติดตามข่าวสารที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี FB274 เลือกกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้สินทรัพย์ที่ลงทุนมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยและความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ) FB369 ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อธุรกิจ FB370 ติดตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยหลักทางเศรษฐกิจมหภาคและกรอบกฎหมายที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ FB371 ลดผลกระทบด้านลบจากการตัดสินใจทางธุรกิจต่อชุมชน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด FB372 ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจและการเงินเพื่อสร้างมุมมองเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจ FB373 ปรับแผนธุรกิจตามภาวะเศรษฐกิจและการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	เศรษฐกิจถดถอย การเปลี่ยนแปลงด้านผลประโยชน์ และภาษี		
	FK552 เข้าใจผลกระทบของการตัดสินใจทางธุรกิจต่อชุมชน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม		
4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 รู้ว่าสื่อหรือบุคคลอื่นอาจมีอิทธิพลต่อการออมและการใช้จ่ายของเรา FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไรระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ	FA171 เชื่อว่าการเป็นผู้ที่มีวิจรรย์ญาณในการใช้จ่าย จะช่วยให้เราจัดการการเงินของตนเองได้ FA172 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่เกิดจากอิทธิพลของคนรอบข้างหรือการโฆษณาขายสินค้า FA173 มีแรงจูงใจให้ร้องเรียน เมื่อพบโฆษณาหลอกลวง	FB263 สามารถจัดการแรงกดดันของสื่อและบุคคลอื่น ๆ ด้วยตนเอง ที่จะทำให้เกิดการใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวังหรือไม่ออมเงินได้ FB264 พิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบเมื่อได้รับข้อมูลจากสื่อโฆษณา รวมถึงแรงกดดันทางสังคม เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตรงตามความตั้งใจ
4.8 การคุ้มครองทางการเงินสำหรับ MSMEs (Financial Protection for MSMEs)	FK553 เข้าใจความเสี่ยงในการจัดการกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ไม่เป็นทางการและไม่ได้รับการกำกับดูแล (เช่น การระดมทุนแบบดิจิทัลด้วยเสนอขาย โทเคนดิจิทัล (Digital Token) หรือ Initial Coin Offerings) และผู้ให้บริการ (เช่น ผู้ให้กู้เงินนอกระบบ)	FA227 ระมัดระวังการหลอกลวงและมุ่งมั่นที่จะรักษาข้อมูลทางธุรกิจให้ปลอดภัย	FB374 รักษาข้อมูลทางธุรกิจและข้อมูลทางการเงินให้ปลอดภัย

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK554 ตระหนักถึงบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย FK555 ทราบถึงสิทธิของธุรกิจในตลาดการเงิน รวมทั้งผู้ให้บริการทางการเงินมีหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างยุติธรรม และโปร่งใส ให้บริการที่เชื่อถือได้ และดูแลความปลอดภัยของข้อมูลของผู้บริโภค FK556 ตระหนักถึงกลไกในการจัดการข้อร้องเรียนและไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งกับผู้ให้บริการทางการเงิน	FA228 มุ่งมั่นที่จะปกป้องข้อมูลทางธุรกิจจากการฉ้อโกงทางเทคโนโลยี FA229 มีความมั่นใจและมุ่งมั่นที่จะร้องเรียนและเรียกให้ชดใช้จากผู้ให้บริการทางการเงินหากจำเป็น	FB375 รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่างของการฉ้อโกงทางการเงิน การหลอกลวง และการขายผิดต่อธุรกิจ และดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงได้ FB376 ใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์เพื่อปกป้องธุรกิจจากการฉ้อโกงทางเทคโนโลยี FB377 ตรวจสอบการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating) และบันทึกอื่น ๆ เพื่อยืนยันว่าธุรกิจไม่ตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง FB378 ตรวจสอบว่าผู้ให้บริการทางการเงินอยู่ภายใต้กฎระเบียบและการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง FB379 ดำเนินการเพื่อร้องเรียน แก้อัปเดตข้อพิพาทกับผู้ให้บริการทางการเงิน และแสวงหาการชดใช้หากจำเป็น

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)		FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล	
1.2 การซื้อ การชำระเงิน และบริการเงินฝาก (Payments Purchases and Deposit services)	FK489 ตระหนักถึงบริการการชำระเงินและการฝากเงินขั้นพื้นฐานสำหรับธุรกิจ รวมถึงบริการดิจิทัล และต้นทุน FK501 ทำความเข้าใจถึงประโยชน์ ความเสี่ยง ต้นทุน และข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการระดมทุนของภาคธุรกิจ (เช่น การระดมทุนคราวด์ฟันดิง การให้กู้ยืมแบบ peer-to-peer และการเสนอเหรียญเริ่มต้น)		FB308 มั่นใจในการเลือกบริการการชำระเงินและการฝากเงินที่เหมาะสม รวมถึงบริการดิจิทัล ตามความต้องการทางธุรกิจ โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงราคา ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม คุณภาพและขอบเขตของการให้บริการ ความต้องการของซัพพลายเออร์และลูกค้า และเงื่อนไขอื่น ๆ
1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น FB49 มีการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 ตระหนักถึงความเสี่ยงของการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระเงินหรือการลงทุน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ “แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซี” (เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่น ๆ) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทางการเงิน FK167 ตระหนักว่ามีฉ้อโกงที่มักใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ FK410 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ Crypto-Assets ประเภทต่าง ๆ และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงและแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กลุ่มนี้	FA179 มีแรงจูงใจในการติดตามการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเกิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	FB115 รู้วิธีใช้คริปโทเคอร์เรนซีประเภทต่าง ๆ อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมาย FB120 สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนที่เราถือครองอยู่เสมอ เช่น ทองคำ คริปโทเคอร์เรนซี
2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-peer		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะ และความเสี่ยงต่าง ๆ		

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 รู้ว่าผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัลบางอย่าง (เช่น สินทรัพย์ดิจิทัล ICO (Initial Coin Offering)) มีความเสี่ยงมากกว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบเดิม		FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือ เศรษฐกิจ) FB178 ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้บล็อกเชน (Blockchain) อย่างสินทรัพย์ดิจิทัล และ ICO (Initial Coin Offering)
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มตามความต้องการ (On demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่นั้น (Usage-based insurances) FK285 รู้ว่าผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัลอาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม		FB197 คำนึงถึงการกระทำและพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองและเบี้ยประกันภัย เช่น การปกปิดข้อเท็จจริง การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK411 ตระหนักถึงการมีอยู่ของเครื่องมือให้คำปรึกษาดิจิทัลรวมถึงเครื่องมือแนะนำ Robo และ Hybrid ที่รวมคำแนะนำของมนุษย์และ Robo		
4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มิจฉาชีพในกรณีที่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK383 รู้ว่าสามารถยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ได้		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขาย อาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณา ส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้ งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลใน การนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะกับ แต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้ เห็นบ่อย ๆ		

เนื้อหา 5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และ การกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหา ดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 รู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูล ส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา DFK2 รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำ บนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึม ที่ไม่เปิดเผย DFK3 รู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการ ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้งานรายคน		DFB1 สามารถเลือกเครื่องมือค้นหา ที่ตอบสนองความต้องการ DFB2 สามารถปรับปรุงผลลัพธ์ การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือ ค้นหา
5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและ เนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและ เนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูล ที่ไม่ถูกต้อง DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูล ที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น ก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจาก เนื้อหาอื่น ๆ DFB4 สามารถวิเคราะห์และประเมินผล การค้นหาออนไลน์ รวมถึงการแยกแยะได้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			ระหว่างการรายงานข้อเท็จจริงกับการแสดงความเห็น
	DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์		

เนื้อหา 6. ความปลอดภัย (Safety)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 รู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ DFK8 ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์ DFK9 ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน DFK10 รู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่าง ๆ จากการใช้เทคโนโลยี	DFA2 ระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ DFA3 กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรม การป้องกันตนเอง	DFB5 สามารถใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่านได้ DFB6 สามารถติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์และบริการความปลอดภัย DFB7 สามารถเปิดใช้งานการตรวจสอบแบบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication) ได้
6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย	DFA4 มั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย	DFB8 สามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว DFB9 สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยในการชำระเงินออนไลน์

เนื้อหา 7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 ทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล DFK13 ทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์		
7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14 ทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	DFA5 เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล DFA6 เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	DFB10 สามารถทำธุรกรรมทางออนไลน์ได้ (ธนาคารและข้อป้จ)

ทักษะการเงินที่ยั่งยืน

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน SFK1 ตระหนักว่าระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมากและสามารถส่งผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้	FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพการผลิตผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	FB265 ปัจจัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ SFB1 เลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม SFB2 เลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากการผลิตตลอดทั้ง Supply Chain รวมถึงคำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน และความถูกต้องของข้อมูลนี้

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การออม (Saving)	FK392 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์อาจมีลักษณะการพัฒนายั่งยืนที่แตกต่างกัน		SFB5 เลือกและกระจายความเสี่ยงของการลงทุนโดยคำนึงถึงความยั่งยืน
2.2 การลงทุน (Investing)	FK172 รู้จักผลิตภัณฑ์การลงทุนอย่างยั่งยืนที่มีอยู่ในตลาด เช่น หุ้นยั่งยืน	FA84 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ถือครองอยู่ หรืออยู่ในแผนที่จะลงทุน	FA122 สามารถหาผลิตภัณฑ์การลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการด้านความยั่งยืนของตนเอง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์นั้นตรงตามความต้องการด้านความยั่งยืนหรือไม่	
	FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG)	FA85 ตระหนักว่าควรสอบถามเกี่ยวกับขอบเขตของผลิตภัณฑ์การลงทุนว่าตรงตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่	FA123 สามารถผสมผสานความชอบส่วนบุคคล เป้าหมายการลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาในการลงทุน และความยั่งยืนมาใช้ในการตัดสินใจลงทุน
	FK393 รู้ว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันอาจมีลักษณะความยั่งยืนที่แตกต่างกัน	FA86 มีความมั่นใจและแรงจูงใจในการเปรียบเทียบระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การลงทุน เช่น ผลการประเมิน ESG การจัดอันดับองค์กรที่สะท้อนเป้าหมายความยั่งยืน	FA124 สามารถสอบถามที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การลงทุนที่มีการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน
	FK394 ตระหนักว่ากลยุทธ์การลงทุนที่แตกต่างกันสามารถนำไปใช้ในการลงทุนตามความต้องการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตนเอง เช่น หลีกเลี่ยงการลงทุนในบางภาคส่วนหรือ บริษัท หรือมีส่วนร่วมกับในการกำหนดเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง	FA215 คำนึงถึงประเด็นด้านจริยธรรมและความยั่งยืนในการบริหารจัดการธุรกิจให้เติบโต	FA125 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การออมและการลงทุนที่น่าเชื่อถือ
	SFK2 ทราบถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นที่มีผลต่อการตัดสินใจของบริษัทให้ปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน	SFA1 มีแรงจูงใจในการสร้างความตระหนักในหมู่นักลงทุนเกี่ยวกับทางเลือกการลงทุนที่ยั่งยืนและผลกระทบของการตัดสินใจลงทุนที่มีต่อความยั่งยืน	FA126 สามารถมีส่วนร่วมในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ถือหุ้น โดยพิจารณาว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ความยั่งยืน ESG และความชอบส่วนบุคคลหรือไม่
			FB226 เลือกกลยุทธ์การลงทุนในแง่ของการถอนการลงทุนหรือการมีส่วนร่วมหรือทั้งสองตามสถานการณ์ส่วนบุคคลและความชอบ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.3 เกษียณ (Retirement)	FK197 รู้จักผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด	FA97 มั่นใจที่จะถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณ ว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่	FB146 เลือกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของตนเองและมีคุณลักษณะด้านความยั่งยืน SFB6 เลือกลงทุนกองทุนบำนาญที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน
2.4 สินเชื่อ (Credit)	FK395 ตระหนักว่ามีขอสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยหลายประเภทรวมถึง เช่น Green Mortgages สำหรับที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		SFB3 เลือกสินเชื่อที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน SFB4 เลือกฝากเงินที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268 รู้จักเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีมูลค่าความเสียหายสูง และมีความสำคัญ เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ FK396 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบทางการเงิน (ปัจจัยทางการเงินเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และส่วนบุคคล เช่น อายุขัยที่ยืนยาว)		FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	SFK3 เข้าใจถึงความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน SFK4 ระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ		
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK295 รู้จักวิธีประกันความเสี่ยงที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น การประกันพืชผล		FB189 สามารถประเมินความเสียหายด้านทรัพย์สินที่อาจเกิดขึ้นเมื่อประสบภัยธรรมชาติ และสามารถทำประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงนั้นได้ตามความเหมาะสม SFB7 ทำประกันภัยเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ
3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 เข้าใจว่าปัจจัยด้านความยั่งยืนและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อาจมีผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน FK305 รู้ว่าความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม หรือธรรมาภิบาล อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัท FK542 เข้าใจว่าปัจจัยและความเสี่ยงใดที่อาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนและการเติบโตของธุรกิจเมื่อเวลาผ่านไป SFK5 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและผลตอบแทน		FB201 คำนึงถึงผลตอบแทนของการลงทุน ความมั่นคงและความยั่งยืนทางการเงินของตนเอง เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในการลงทุน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	SFK6 เข้าใจถึงบทบาทของความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK397 ตระหนักถึงหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงินในการสอบถามลูกค้าเกี่ยวกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนก่อนให้คำแนะนำ SFK7 เข้าใจถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน SFK8 เข้าใจถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน	SFA2 แสดงออกถึงความสำคัญของความยั่งยืนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน SFA3 ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนของบริษัทของสินค้าและบริการ	
4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือนจำนวนมากซึ่งอาจรวมถึงความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรม FK399 ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินบางอย่างได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง	FA176 มีแรงจูงใจที่จะเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายด้านความยั่งยืนของผู้ให้บริการทางการเงินและการนำไปปรับใช้กับผลิตภัณฑ์และบริการที่นำเสนอ FA177 มีแรงจูงใจในการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน	FB267 คำนึงถึงความชอบส่วนบุคคลรวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนเมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสม FB268 สามารถอธิบายความชอบของตนเองต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ (เช่น ในแง่ของความเสี่ยงหรือความชอบรวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนของตนเอง)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK400 สามารถกำหนดความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนได้โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ FK401 ตระหนักถึงการนำมาใช้และความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์และฉลากที่ยั่งยืนต่าง ๆ FK402 ตระหนักว่านอกเหนือจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปแล้วอาจมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการดำเนินธุรกิจซึ่งอาจจะหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรป FK403 ตระหนักถึงการจัดทำ Taxonomy หรือการแบ่งประเภทและจัดกลุ่มกิจกรรมเศรษฐกิจเพื่อระบุกิจกรรมที่สนับสนุนเศรษฐกิจที่ยั่งยืน FK404 ตระหนักถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัท กองทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รู้ว่าจะเข้าถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ได้ที่ไหน FK405 รู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและบันทึกความยั่งยืนของกองทุน	FA178 มีแรงจูงใจในการวิจัยมาตรฐานและฉลากที่มีอยู่และเพื่อทำความเข้าใจความหมายของพวกเขา	FB269 ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยสอดคล้องกับชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนตามมาตรฐานและฉลากที่เชื่อถือได้สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FB270 สามารถค้นหาข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงข้อมูลด้านความยั่งยืน FB271 สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งโดยสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน และความต้องการอื่น ๆ โดยอาศัยข้อมูลที่เปิดเผยในกองทุนบริษัท หรือผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน FB272 เลือกกองทุนที่รับผิดชอบต่อข้อผูกพันในการมีส่วนร่วม เช่น โดยการตรวจสอบบันทึกการลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK406 เข้าใจเอกสารการเปิดเผยเกี่ยวกับ บริษัท เงินทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน		
4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 เข้าใจแนวคิดของการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง หรือ Greenwashing และการนำไปใช้แนวคิดนี้ไปใช้ SFK9 เข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือให้ข้อมูลที่ผิด		FB273 ปรับการตัดสินใจลงทุนเมื่อตระหนักถึงการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง (Greenwashing)
4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่นภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรืออัตราเงินเฟ้อสูงและปัจจัยอื่น ๆ (เช่น ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศสิ่งแวดล้อมหรือโรคระบาด) อาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินและความมั่นคงส่วนบุคคล FK409 เข้าใจว่าการตัดสินใจทางการเงินของแต่ละบุคคลมีผลต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนและสังคมโดยรวม ผลกระทบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ซื้อ SFK10 เข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน SFK11 เข้าใจถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาคต่อการเงินส่วนบุคคล		FB274 เลือกกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้สินทรัพย์ที่ลงทุนมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยและความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	SFK12 เข้าใจถึงผลกระทบด้านความยั่งยืนของการตัดสินใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล		

CMD F
Thailand Capital Market
Development Fund

31st July 2024